

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878 Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 168. — STEV 168. NEW YORK, FRIDAY, JULY 19, 1929. — PETEK, 19. JULIJA 1929. VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

NAPETOST MED KINO IN RUSIJO PRIVRELA DO VIŠKA

JAPONSKA SE ZAENKRAT NE BO VMEŠALA, PA JE PRIPRAVLJENA NA VSE

Nemčija bo ščitila interese Kitajcev, nahajajočih se v Sovjetski Uniji, ter interese Rusov, nahajajočih se na Kitajskem. — Rusi so bili baje prepričani, ko so hoteli prekoračiti reko Amur.

BERLIN, Nemčija, 18. julija. — Takoj ko so bili prekinjeni diplomatski odnosi med sovjeti in Kitajsko, sta obe vladi naprosili Nemčijo, naj ščiti interese njenih državljanov.

Nemčija je ugodila prošnji. V slučaju vojne bo ščitila interese Kitajcev, nahajajočih se v Rusiji ter interese Rusov, nahajajočih se na Kitajskem.

TOKIO, Japonsko, 18. julija. — Japonska vlada še vedno posreduje tako pri Rusiji kot pri Kitajski v svrhu ohranitve miru.

Zaenkrat se še ne ve, kakšno stališče bo zavzela Japonska.

Neki uradnik zunanega urada je izjavil, da je japonska vlada na vse pripravljena, tudi na vojno. Ostala bo pa toliko časa nevtralna, dokler ne bodo ogroženi njeni življenjski interesi.

PEIPING, Kitajska, 18. julija. — Japonske časnikiške agencije poročajo, da koncentrirajo Rusi svoje čete pri Pogranju - Činaja ob sibirsko-mandžurski meji.

Ruski konzulat v Harbinu so včeraj zaprli. Uradniki se pripravljajo na odhod.

Sovjetski generalni konzul v Harbinu, Melnikov, je dobil naročilo, naj takoj odpotuje v Mandžurijo.

LONDON, Anglija, 18. julija. — Peipinški dopisnik "Daily Mail" poroča, da so bile sovjetske čete pognane nazaj, ko so skušale prekoračiti reko Amur.

Veliko važnost pripisujejo dejstvu, da so Rusi suspendirali ves promet na kitajski vzhodni železnici ter odpoklicali iz Mandžurije dvanajst tisoč železničarjev.

Baje bo trajalo najmanj dve leti, predno bodo zamogli Kitajci obratovati železnico s svojimi lastnimi ljudmi.

MREŽA OKROG BANKIRJEV SE ZOŽUJE

Preiskava držav. pravdnika Pecore se bliža koncu. — Dve zvezni preiskavi se nadaljujeta.

Kot smo poročali, je bankrotirala v New Yorku trdka privatnih bankirjev bratov Clarkov. Oblasti so dognale, da je bilo v blagajni nad pet milijonov primankljaja. Vlagalci so bili večinoma priprosti ljudje z razmeroma malimi sredstvi, ki bodo najbrž vse izgubili. Zadeva je bila poverjena okrajni veliki poroti, ki je s pomočjo Johna Boukera, enega izmed partnerjev falirane banke začela preiskovati skrivnostne finančne operacije teh privatnih bankirjev. Ferdinand Pecora, poslušajoči okrajni pravnik, kateremu je Bouker zapal vse notranje razmere banke, je objubil, da bo zadevo sporočil tudi poroti.

Protiv bankirjem se bo začel proces v zveznem sodišču dne 29. julija. Zvezne oblasti vrše dve nadaljni preiskavi, da najdejo dokaze sliapanja ter prikrivanja imenovane bankrotirane banke.

ODMEVI MEHIŠKE VSTAJE

Banditi so usmrtili štiri najstletnega mehiškega fanta, potem ko so ga prisilili, da je izkopal grob.

MEXICO CITY, Mehika, 18. julija. — Vojni departament je danes objavil, da so bile razpršene zadnje vstaške tolpe v državi Guanajuato. Listi v Mexico City so izjavili, da se glasi v poročilih iz Jalisco, da je bilo to središče verskih fanatikov popolnoma pomirjeno. Iz Colime poročajo, da je banditski glavnik Manuel Marnoltjo dal usmrtiti nekega štirinajstletnega fanta. Fanta je bil prej prisilil, da je izkopal svoj lastni grob.

MEXICO CITY, Mehika, 18. julija. List "Grafico" pravi, da je zahtevala tri leta trajajoča "cristero" revolucija v državi Jalisco 3000 življenj ter stala pet milijonov dolarjev. Vstaja je bila končana, ko sta se katoliška cerkev in država sporazumeli.

DR. PAVELIČ OBDOJEN NA SMRT

Beograjsko sodišče ju je obdolžilo, da sta pozivalo Macedonce, da primejo za orožje s Hrvati vred.

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. julija. — Anton Pavelič, voditelj hrvaške federalistične stranke, in njegov pribočnik Gustav Perčec, ki sta se v zadnjem času zvezala z macedonskimi revolucionarji v Bolgarski, sta bila včeraj obsojena na smrt od posebnega sodišča za varstvo države.

V nekem govoru pri pozdravu Macedoncev na neki železniški postaji sta baje izjavila:

— Vi bolgarski bratje proslavljate petnajsto obletnico, ko ste se iznebili turškega jarma. Mi pa smo ječali deset let v suženstvu. Brez žrtve ne more biti nobene prostosti!

Obdolžena sta bila, da sta pozivala Macedonce, naj se bore s Hrvati proti skupnemu sovražniku.

— Sedaj se mudita na Dunaju. Dva nadaljna mejna spopada, tekoma katerih so prišli četaši z bolgarskega ozemlja, sta povečala napetost bolgarsko-jugoslovanskih odnošajev.

NAPAD NA AVSTRIJSKEGA KANCLERJA

Napadalca so razorožili, ko je letel proti Streeruwitzu. — Časopisje pravi, da je napadalec neki nezaposlen kovač.

DUNAJ, Avstrija, 18. julija. — Danes so na stopnicah kancelarskega urada preprečili atentat na avstrijskega kancelarja Ernesta Streeruwitza.

Streeruwitz je prišel iz poslojpa ob poldesetih dopoldne, ko je neki moški potegnil revolver ter se zagnal proti njemu.

V bližini stoječi policist mu je iztrgal orožje ter ga aretiral.

LONDON, Anglija, 18. julija. — Exchange Telegraph agencija je dobila danes od svojega dunajskega poročevalca brzojavko, v kateri se je glasilo, da je nezaposlen kovač Anton Leitner skušal usmrtiti kancelarja Ernesta Streeruwitza.

ZUPAN WALKER BO ZOPET KANDIDIRAL

Newyorški župan Walker je včeraj v posvetovalnici mestne hiše na slovesen način objavil svojo kandidaturo za županski urad. Kandidiral bo na demokratskem tiketu.

KOLIKO ZDRAVNIKOV IMA PRAVICO PREDPISATI ŽGANJE

WASHINGTON D. C., 18. julija. Vlada se pripravila, da obnovi svoje zaloge potrebnega medicinskega žganja, a istočasno bo tudi preiskovala, koliko zdravnikov ima dovoljenje izdajati recepte za žganje. Prohibicijski komisar dr. J. M. Doran, je naenkrat, da znaša število zdravnikov, ki imajo tozadevne permitte 111,000. Leta 1922 je znašalo to število le nekaj nad 40,000.

DOBER FLEN SUHAŠKIH AGENTOV

V New Yorku so razbili 58čevljev dolgo baro, ki je bila največja v New Yorku ter odvedli dva truka polna pijače.

Šest prohibicijskih agentov, med katerimi sta bila dva črnca, je vprizorilo napad na Green Room Grill na zapadni 48. cesti v New Yorku.

Agentje so pozvali goste, naj se odstranijo ter so začeli zasliševati uslužbenca. Nihče ni hotel vedeti, kdo je lastnik.

Vsled tega so zaplenili vso pijačo ter napolnili z njo dva ogromna truka. Aretirala sta bila le dva uslužbenca.

Razbili so tudi baro, ki je bila dolga 58 čevljev ter baje ena najdaljših v New Yorku.

Radovednežev se je nabralo toliko, da je morala policija poklicati rezervo, ki so jih zadrževala.

Policija s postaje na zapadni 47. cesti je vprizorila v zadnjem času že sedem takih uspešnih pogonov.

ZRTVE AVTOMOBILOV V NEW YORKU

Meseca junija so v New Yorku avtomobil usmrtili 31 otrok, starih manj kot šestnajst let. Nad 1500 otrok je bilo več ali manj poškodovanih.

Tekom meseca maja je bilo ubitih 42 otrok. Julija meseca lanskega leta je bilo usmrtenih devetin dvajset otrok in poškodovanih nekoliko manj kot poldrug tisoč.

PREPOČASI GA JE SRKAL

Vincent Balbi je rekel pred sodiščem v Brooklynu, da ni bila njegova krivda, če se mu je v kleti 26 sodov groznega soka izpremenilo v vino.

Rekel je, da je napravil to pijačo za svojo lastno uporabo, toda policija mu jo je zaplenila. Včeraj je naprosil zveznega sodnika Galstona, naj ukaže policiji pripeljati vino nazaj, češ, da je bilo nepostavno zaplenjeno.

Balbi je rekel, da je izpije vsak dan en kvart vina, nakar je sodnik izračunal, da bi ga imel dovolj za osemnajst let ter ni ugodil njegovi prošnji.

TUNNEY NADALJUJE POTOVANJE

BENETKE Italija, 18. julija. — Mrs. Gene Tunney je popolnoma okrevala po svoji zadnji operaciji ter se počuti sedaj zelo dobro. Njo in njenega moža, prejšnjega svetovnega prvaka v pretepanju, so spoznali ameriški turisti, ko sta sedela pred neko kavarno na trgu sv. Marka.

Konečno sta se umaknila, sita radovednih pogledov in sedaj bosta nadaljevala svoje poročno potovanje, katero je bolezen prekinila.

PETROLEJSKI VRELCI V OGNJU

BUKAREŠTA, Romunska, 18. julija. — Na Moreni petrolejskem polju so se pred 42 dnevi uneli petrolejski vrelci. Ognja še do danes niso mogli pogasiti. V soboto sta se pri gašenju zopet dva možka smrtno onesrečila. Ta požar je menda največji kar jih je kdaj divjalo na kakem petrolejskem polju. Dosedaj je bilo povzročeno že več kot en milijon dolarjev škode.

20 DELAVCEV MRTVIH PRI EKSPLOZIJU

Smodnišnica Aluminium Co. pri New Kensingtonu je bila razdejana. Ze druga eksplozija v dvanajstih letih.

PITTSBURGH, Pa., 18. julija. — Nocoj se je završila v smodnišnici S. Aluminium Company v bližini Kensingtona strašna eksplozija.

Prva poročila so javljala, da je bilo usmrtenih dvajset ali več delavcev in dosti ranjenih.

Za časa eksplozije se je nahajalo sto delavcev v tovarni.

Smodnišnica se nahaja ob Allegheny River ter je oddaljena sedemnajst milj od Pittsburgha.

Ranjence, kojih število znaša baje nad štirideset, so odvedli v Citizens General Hospital v New Kensingtonu.

V isti smodnišnici se je že tekom svetovne vojne pripetila eksplozija, ki je zahtevala petdeset človeških žrtve.

Kaj je zakrivilo katastrofo, se zaenkrat še ni dalo dognati.

OBNOVA RUSKO ANGLEŠKIH ODOŠAJEV

Sovjeti zahtevajo, naj Anglija obnovi z njimi diplomatske odnose, ne glede na sedanje razmere v Rusiji.

MOSKVA, Rusija, 18. julija. — Sovjetska Rusija zahteva, da jo Anglija brezpogojno prizna ter obnovi z njo diplomatske odnose.

L. M. Karkhan, podkomisar za zunanje zadeve, je ponovil zahtevo svoje vlade glede brezpogojnega priznanja.

Ta zahteva je bila pospešena vsled angleške poslanice sopročne sovjetski vladi potom norveškega posianštva, v kateri so Rusi naprosili, naj pošljejo svojega zastopnika v London, da obnovi ustopno razpravo glede razmer v Sovjetski Uniji.

MOSKVA, Rusija, 18. julija. — Norveško poslanstvo je včeraj v imenu angleške vlade izročilo poslanico, v kateri naproša Anglija sovjetski vlado, naj pošlje v London zasopnika, da rabpravlja z njim o načrtih, kako bi bilo mogoče obnoviti odnose.

KRALJEVSKA KRONA V INDIANI

SOUTH BEND, Indiana, 17. julija. — V cerkvi sv. Srca na vseučilišču Notre Dame so našli solidno zlato krono, ki jo je nosila cesarica Evgenija, žena Napoleona III., francoskega cesarja. Krono je prinesel v Ameriko menih Sorin.

EPIDEMIJA SAMOMOROV NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, Madžarsko, 18. julija. — Tekom preteklega leta si je skušalo v Budimpešti vzeti življenje 1905 oseb in 533 se je poskus tudi posrečil. Med samomorilci so tvorile pretežno večino ženske.

ZELEZNIŠKA NESREČA V COLORADU

Most se je udrl in spalni voz je padel v vodo. — Na vlaku se je nahajalo petsto potnikov.

STRATTON, Colo., 18. julija. — Ko je vozil ekspresni vlak Rock Island železnice preko mostu štiri milje zapadno od tukaj, se je most, ko so šli zadnji vozovi preko njegoga udr. En spalni voz je padel v Spring Creek, dva sta pa obvisela na lesenem ogrodju.

Na vlaku se je nahajalo vsega skupaj petsto potnikov. Do včeraj zvečer so potegnili iz spalnega voza štirinajst trupel.

Natančne števila žrtve še ni bilo mogoče določiti.

Nesrečo je baje zakrivilo prepe-relo tramovje.

LONDON TRPI NEZNOSNO VROČINO

LONDON, Anglija, 17. julija. — Ko je dospela Anglija na rob najbolj resnega pomanjkanja vode v zadnjih letih, je imel London sam včeraj najbolj vroč dan tega leta. Temperatura je dosegla 89 stopinj v senci.

Sedanja vročina je bila posledica skoro celega tedna jasnega vremena. Vremenski prorok je rekel, da bosta vročina in suša ponehali jutri.

Prebivalci Londona so bili naproseni, naj varčujejo z vodo, čeprav ni položaj tako opasen v tem oziru. Na dežel pa so se mlake, reser-voarji in reke posušile, in zaloga vode bo trajala le še par dni, če ne bo prišel medtem bolj izdaten naliv.

NAJSTAREJŠI ANGLESKI PLEMENITAS

LONDON, Anglija, 18. julija. — Nov rekord je dosegel lord Coventry glede dožine časa, tekoma katerega ima plemiški naslov. On ima sedaj svoj naslov šest in osemdeset let in šest in štirideset dni.

Prejšnji rekord je ustanovil pe-

BREMEN NA PRVEM POTOVANJU

Parnik "Bremen" je zmanjšal svojo naglico na prvem potovanju v Severnem morju radi megle. — Zapustil je Cherbourg sedem ur prepozno.

NA KROVU PARNIKA "BREMEN", 18. julija. — Veliki, novi transatlantski parnik Severnem-skega Lloyd, "Bremen", je bil včeraj sedem ur prekasno ob koncu prvega potovanja iz Bremena v New York.

Nizko ležeča megla je prisilila parnik, da je zmanjšal svojo naglico in stotine potnikov iz Southamptona in Cherbourga je moralo cele ure čakati.

Ko je "Bremen" dospel v Cherbourg včeraj zvečer po tri ure trajajoči vožnji preko kanala, so bili francoski uradniki pozdravljeni na krovu. Bili so zelo navdušeni, ko so jim razkazali parnik.

Kljub zavlečenju v Angleskem kanalu, povzročenem vsled megle, so newyorški agenti Severnem-skega Lloyd se vedno pričakovali, da bo dospel novi ekspresni parnik "Bremen" v New York v ponedeljek popoldne. Njegove štiri turbine bodo najbrž razvile več kot 100,000 konjskih sil. Te turbine bodo lahko razvile 29 vozil na uro, če se bo izvedlo pritisk nanje, čeprav je malo verjetno, da se bo skušalo razviti največjo naglico, predno ne bodo stroji uležani.

Parnik "Bremen" je bil prav posebno zgrajen za naglico. Ima 50 tisoč prostornine ter je dolg 938 čevljev. V prihodnjem letu mu bo sledil posestrimski parnik "Europa". Da dosež New York v ponedeljek popoldne, bo moral "Bremen" premeriti povprečno po 700 milj na dan.

Kljub zavlečenju v Angleskem kanalu, povzročenem vsled megle, so newyorški agenti Severnem-skega Lloyd se vedno pričakovali, da bo dospel novi ekspresni parnik "Bremen" v New York v ponedeljek popoldne, bo moral "Bremen" premeriti povprečno po 700 milj na dan.

ti Viscount Cullen, ki je umrla leta 1802. Imel je plemiški naslov šest in osemdeset let in enoinšestdeset dni.

Coventry je bil rojen leta 1838 ter je postal plemič leta 1843.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	\$	Lir	\$
500	\$ 9.30	100	\$ 5.75
1,000	\$ 18.40	200	\$ 11.30
2,500	\$ 45.75	300	\$ 16.80
5,000	\$ 90.50	500	\$ 27.40
10,000	\$ 180.00	1000	\$ 54.26

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim vsesvom in starem kraju v statusu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodiat v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljnjemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se popreje z nam sporazumeta glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIB

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0390

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado		\$6.00
Za pol leta		\$3.50
Za inozemstvo za celo leto		\$7.00
Za četrt leta		\$1.50
	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

WICKERSHAMOVO PISMO

Predsednik Hoover je pred kratkim imenoval posebno komisijo ter ji naročil, naj preštudira vzroke vedno naraščajočega števila zločinov ter naj posveti posebno pažnjo vprašanju, zakaj se določbe osemnajstega amandmanta in Volsteadove postavbe tako ne izvajajo kot bi se morale izvajati.

Načelnikom te komisije je imenoval gospoda Wickershama, ki je bil za časa Taftove administracije tajnik justičnega departmenta.

V New London, Conn., se vrši konferenca guvernerjev različnih ameriških držav.

To konferenco je Wickersham presenetil s pismom, v katerem je obrazložil svoje nazore glede prohibicije.

Pa ne samo to. Stavil je celo par posebnih predlogov. To je tembolj značilno, ker naj bi komisija imela za študiranje in preiskavo dve leti časa.

Preiskava se niti dobro začela ni, pa že stopa načelnik komisije na dan s konkretnimi predlogi.

Po njegovem mnenju naj bi se delokrog za izvajanje prohibicije razcepil na dvoje.

Zvezna vlada naj bi preprečevala importiranje pijače, izdelovanje pijače na debelo in razpošiljanje pijače po deželi.

Državne oblasti naj bi vršile policijsko službo, izstreljale butlegarje in mračnjake ter zapirale beznice.

Soglasno z osemnajstim amandmentom ima vsaka država sama zase pravico izdajati odredbe za enforcement Volsteadove postavbe.

Nekatere so jih izdale, nekatere pa ne.

Wickersham pa hoče v tem pogledu vse države brez izjeme obrameniti, s čemur se je posebno suhačem prikupil.

Pripomniti je treba, da je Wickersham edini član Hooverjeve komisije, katerega so smatrali za izrazitega mokrača.

Kako je z njegovim mokraštvom, najbolj njegova pismo razodeva.

Prva Wickershamova izjava glede prohibicijskega problema, odkar je bil imenovan v komisijo, je pa tudi zato zanimiva, ker kaže, da komisija ne stremi za tem, da bi preiskala problem in se bavila z njim, pač pa hoče dobiti le načine in sredstva za obširnejšo in temeljitejšo izvedbo prohibicijske postavbe.

Popolnoma so pa pustili v nemar tisto, kar je bilo v pričetku objavljeno, namreč, da bodo skušali dognati, zakaj so prohibicijske postavbe neizvedljive.

Domneve nasprotnikov prohibicije so se povsem urešile. Hoover skuša potom te komisije izpolniti obljube, ki jih je zadal tekom volilne kampanje suhačem.

Istočasno se pa skuša Wickersham tudi mokračem priljubiti.

Kakor hitro bodo zvezni in državni uradniki opravljali svoje delo, bo po njegovem mnenju napočil čas za modifikacijo suhaških postavb.

Kdaj približno se bo to zgodilo, je pa Mr. Wickersham pozabil povedati.

VZROKI BOLJŠEVIZMA

Nizam iz Haiderabada je odredil, naj prevedejo iz njegove zakladnice v Indijsko banko 625,000 funtov zlata in srebra.

Zlata in srebra ima toliko, da v njegovi privatni zakladnici ni več prostora zanj.

Potem naj se pa še kdo čudi, zakaj se boljševizem po Vzhodu tako uspešno širi.

Novice iz Slovenije.

Drzen svedrovec pod ključem.

Varnostni stražnik Ivan Rutar se je te dni okoli 1.30 vračal iz službe domov v Rožno dolino. Bil je komandiran na neko prireditve ki je končala približno okoli 1. zjutraj. Ko je prišel čez železniško križišče na cesto v Rožno dolino, se mu je čudno zdelo, da so odprta vrata mestne drevnice v bližini trafike Apolonije Dolžanove. Ta trafika je bila že davno torišče raznim vlomom in vlomilskim poizkusom ter je bilo zadnja leta že večkrat vlomljeno, odkoder so potem svedrovci odnesli večje množine tobačnih izdelkov. Zato je trafika opremljena z močnimi vratmi in povsod preskrbljena s trdnimi ključavnicami. Stražnik je stopil bližje zadaj za trafiko in strmeč za gledal, kako je v notranjosti trafike gospodaril neznan človek, mladenič kakih 25 let, majhne postave, suh, košat in kostanjevih las. Neznane je mrko pogledal stražnika in skušal pobegniti. Dvignil je proti stražniku celo kol. Ker je končno uvidel, da je vsak beg zaman, se je vdal in stražnik ga je na varnostno stražnico na Viču. Kjer ga je izročil v varno varstvo. Vlomilec je odklenil siloma že več ključavnic trafike ter je bil ravno pri delu, da bi začel pleniti zalogo tobačnih izdelkov.

Ko so ga na viški stražniki začeli izpraševati po nacionalnih, je začel mladenič pripovedovati cel roman. Prvil je:

— Sem Jože Janč, doma iz lepih goriških krajev. Pred dnevi sem moral bežati čez mejo, ker so me preganjali "zaradi politike". Prišel sem čez mejo brez potnega lista. Skušal sem dobiti primerno delo. Ker sem zadnje dni stradal, sem si skušal v trafiki preskrbeti za prvo silo.

Na kriminalnem oddelku policijskega ravateljstva so pa mladeniču nekoliko natančneje pregledali obisti in kmalu ugotovili, da imajo pred seboj zelo rafiniranega, v vseh vlomilskih poslih izredno izvežbanega vlomilca. Bil je to bivši trgovski vajenec Jože Janč, rojen leta 1903 v Trbovljah.

Iz spisov so dalje dognali, da je zaradi tatvin in vlomov že šestkrat kaznovani Jože Janč že 2. septembra 1927 pobegnil iz prisilne delavnice v Stari Gradiški v Slavoniji. Od takrat se je nemoteno glatilo okrog po Hrvatskem in zlasti po Slavoniji. Preživljal se je večinoma s tatvinami in raznimi vlemi, ki so mu donosali prav bogat plen.

Medved v Kamniških planinah.

Že precej časa se čujejo pritožbe, da kmetom nekdo davi ovce. Prvotno se stvari ni posvečalo dovolj pazljivosti in se je trdilo, da bi bil povzročitelj, kak volk ali pa podivjan pes. Te dni so našli zopet 4 ovce mrtve in vsi sledovi so kazali, da gre tu za medveda. Nato so se odpravili razni kamniški in ekoliški lovci na lov za medvedom ki je potekel brezuspešno, posebno še, ker sta dež in megla znatno ovirala pogon. Nekje pri Veliki planini so našli še toplo ovco, ki je bila zadavljena. Razumljiv je strah posestnikov, ki imajo svojo živinico na planinah, mnogi so jo že odgnali v dolino domov.

Smrt pod kolesi lokomotive.

30. junija sta našla dva železniška uslužbenca na kolodvoru v Štorah sredi drugega tira mrtvega moškega srednjih let, ki je ležal med tračnicami ves razmesarjen v veliki mlaki krvi. Takoj sta o nesreči obvestila dežurnega uradnika, ta pa orožniško postaja v Štorah. Orožniki so nemudoma prihiteli na mesto nesreče in s pomočjo železniških uslužbencev ugotovili, da je nesrečneža povozil nočni mariborski tovorni vlak, ki je peljal skozi postajo v Štorah ob 22.35. Iz raznih papirjev, ki so jih našli pri ponesrečencu, so orožniki ugotovili, da je mrtvec viničar Vincenc Podbrežnik. Po končanem ogledu in zapisniku je bilo razmesarjeno truplo prepeljano v pokopališko mrtvašnico v Teharjih.

Doslej oblastem še ni bilo mogoče ugotoviti, ali gre v tem primeru za nesrečo ali za prostovoljno smrt.

POTREBUJEM

10 MOŽ ZA DELATI DRVA. Gozd rastoč, največ hrastov. Plača \$2.15 od korda.

Joe Ulyan, R. F. D. 1, Box 41A, Kinzua, Pa. (3x 19-22)

Uboj z 19 ranami.

V gostilni na Brdu v ljubljanski okolici sta majskega večera popivala obdolženca Janež Prazelj in Tine Starovašnik oba delavca z Brda. V njuni družbi je bilo še šest drugih fantov, pri sosednji mizi pa je pil delavec Tone Babnik z dvema tovarišema. Bil je vinjen in je začel izzivati fante. Udaril je končno Edvarda Prezljaja po obrazu. Ivan Prazelj se je za brata zavzel in že tedaj je Babnik zagrozil, da ga mora dobiti v roke. Nekaj časa so se vsi skupaj prerivali po gostilni. Naposled je gostilničar, ki je bil pač najbolj preudaren, spravil ostale fante iz hiše, a Babnika je obdržal še kake pol ure, sluteč, da mu preti nevarnost.

Fantje so bili odšli okoli dveh ponoči proti domu. Stopali so v dveh gručah oddaljeni kakih 50 korakov druga od druge. Ko je prekoračila prva gruča most preko Gradašče, se je začelo preklinjanje Babnika, ki je že prihitel grozeč za fanti in se bližal s trikljem in nožem. Fantje so se razbežali. Nesrečno naključje pa je takrat dovedlo po cesti Karla Avguštna Babnik je naletel nanj in ga nahrutil, naj steče. Avguštin se je ustavil. Tedaj pa je prihitel nazaj Janež Prazelj in Babnik je navahil nanj. Zamahnil je proti njemu s trikljem in ga zadel na tilnik, da je padel. Na tleh je Prazlja še sunil parkrat z nožem. Med rvanjem je bil Prazelj spodaj in je zagrabil za Babnikov nož. Pričel je tovariše klicati na pomoč in priskočila sta Tine Starovašnik ter Karol Avguštin in napadla Babnika s količji. Naposled je Prazelj prekotil Babnika pod se. Babnik je prosil, naj ga zdaj le puste, ker da je že dobil zadosti. A fantje so ga še tolkli, dokler se ni oglasil Ivan Samotarčan ki ima tam blizu hišo. Vzburilo ga je vpitje in pričel je kričati nad fanti.

Babnik je dobil 19 poškodb, med katerimi je bila ena posebno huda. Če bi bila v bližini takojšnja zdravniška pomoč, bi Babnik še okrevjal, a tako je umrl zaradi izkrvavitve.

2. julija se je pred ljubljanskim sodiščem vršila razprava. Vsi obdolženci so tajlji svojo krivdo in se zagovarjali, da so se morali braniti, ker je bil rajnik nasilnež in da je rane lahko zadobil pri rvanju, ko so mu skušali vzeti nož. Neizpodbitno pa je, da so zaklali Babnika z njegovim lastnim nožem.

Več prič je potrdilo, da je Babnik res prihitel s trikljem in nožem nad fante. Ker se ni moglo dognati, kdo izmed obdolžencev je povzročil usodno rano, so bili obsojeni glavni udeleženci zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe. Fantje so bili doslej na dobrem glasu in sodišče je upoštevalo izredno milost terf obsodilo Janeza Prezljaja na 5 mesecev, Tine Starovašnika na 8 mesecev in Karla Avguštna na 6 mesecev težke ječe.

POTREBUJEM

DRVARJE ZA SEKATI ČRNA DRVA. — Plača \$2.25 od klatre.

John Paar, R. F. D. 3, Smethport, Pa. (3x 19-22)

Iz Jugoslavije.

Epilog ljubavne tragedije.

Pred sodiščem v Mostarju se je te dni odigral epilog, pretresljive ljubavne tragedije, katere žrtev je postalo najlepše dekle v mostarskem okraju. 22-letni Stanko Musa je iz ljubosumnosti zabodel svojo ljubico, 19-letno Šimo Musa.

Fant je hodil že tri leta z dekletom, ko je nenadoma opazil, da ga Šima zanemarja in da ima ljubavno razmerje z nekim Antonom Škrobom. Stanko je dekletu sporočil, da je njuno razmerje končno. Šimi je bilo žal, in prosila je fanta, naj ostane pri nji. Vrgla se mu je okrog vratu in da se je oprl, je potegnil iz žepa nož ter jo sunil v roko. Kri je fanta še bolj raztogotila. Ves besen je planil na dekleta in ji zasadi nož v srce. Nato se je sam javil orožnikom.

Te dni se je vršila proti njemu razprava. Obsojen je bil na 5 let težke ječe.

Državni pravdnik ga je obtožil umora in je zahteval smrtno kazen, senat pa se ni mogel pripraviti, da gre za umor.

Petletni samomorilni kandidat.

Te dni je našel neki seljak iz Beke Cerkve v ribniku, za mestom stoječega do vratu v vodi nekega dečka, ki je bričko plakal. Siromak se je ves tresel, kajti stal je že dalj časa sredi vode. Seljak je dečka potegnil iz vode in ga izročil policiji. Ta je ugotovila, da gre za 5-letnega Jovana Matyasa, sina nekega revnega dninarja.

Ko so dečka vprašali, kaj je iskal v vodi, je dejal, da se je hotel utopiti, ker ga je oče tepel in zapodil z doma.

Policija je otroka oddala v sirotišnico.

Obsojen na dosmrtno ječo.

Pred kratkim se je pred sodiščem v Veliki Kikindi zagovarjal zločinec Jefro Romakov, ki je v zadnjih letih izvršil serijo zločinov. Tako je med vožnjo na progi Kikinda—Mokrin s ponarejenim ključem odprl kufe II. razreda in ukradel neki dami 300 Din vreden plašč. Lani v novembru je na dvorišču električne centrale v Kikindi neki dami iztrgal ročno torbico s 1000 Din. Mesec dni kasneje je na cesti napadel neko ženo in ji skušal odvzeti denarnico. Ker se je branila jo je udaril po glavi in s plenum pobegnil. Dne 21. decembra je vlomil v stanovanje Stefana Zvonika v Veliki Kikindi. Ko je čevljarjeva žena stopila iz sove, jo je udaril s težko okovano palico tako močno po glavi, da je obežala mrtva. Pri razpravi je bil obtoženec apatičen. Značilno je, da sta celc toženčeva mati in žena nastopili proti njemu. Mati je izjavila, da ga ne smatra več za svojega sina. Romakov je bil obsojen na dosmrtno ječo.

Strahen samomor 17-letnega mladeniča.

Na strašen način si je te dni dopoldne končal življenje 17-letni Ludvig Rogič, sin uglednih roditeljev iz Subotice. Skočil je pred simplekski ekspressni vlak. Strojevodja je sicer vlak tako zavrl, toda bilo je že prepozno, kajti lokomotiva je nesrečnega fanta popolnoma razmesarila. Kaj je gnalo fanta v smrt, ni znano.

IZREDNO POSREČENA OPERACIJA

V Rakospaloti na Madžarskem je sklenil 24letni sluštelj prava Andrej Havas napraviti obračun s svojim življenjem in pohiteti v smrt. Vzel je nož in se je zabodel v srce. Domači, ki so ga našli v mlakuži krvi, so ga hitro odpeljali v bolnišnico. Tam so zdravnik ugotovili da si je samomorilec porinil nož v prsi med tretjim in četrtnim rebrom ter si prerezal prsno žilo dovodnico, srčno mišico in srčno mrežo.

Zdravniki so stali pred silno kompicirano operacijo, vendar so vzeli nož in šivanko pogumne roke in so izvedli bravourozno delo. Odprli so ranjencu prsni koš, sprostil srčno mrežo in dvignili srce iz koša ter zašili rano. Potem so položili srčno mišico nazaj na njeno mesto. Že med operacijo je začelo srce ponovno utripati. Havas se je kmalu zavel in njegovo stanje je subjektivno in objektivno zadovoljivo.

JUNAŠKA SMRT 14LETNE

V dunajski bolnici je umrla junaška smrti jedva štirinajstletna služkinja Adelheida Hansova. V službi pri posestniku Taublerju v Reyersdorfu blizu Matzena je morala čuvati komaj par mesecev staro dete. Pred nekaj dnevi ji je velel gospodar v odsotnosti drugih poslov zakuriti ogenj in pristaviti malico. Ker pa je morala paziti na pestovanka, se ji je pri zažiganju vnela obleka. Imela je še toliko prisotnosti duha, da je strgala gorečo obleko raz sebe in jo vrgla v posodo z vodo v kuhinji. Zdal je veljala njena prva tskrb otroku. Preoblekla se je, dojenčka pa prevrila in ga nesla k sosedu ne ozirajoča se na lastne težke opeklino. Sosed, ki je videl, v kakšnem stanju se nahaja Hansova, je takoj poslal po zdravnika, ta pa je naročil rešilni avtomobil, ki je odpeljal mladoletno služkinjo v dunajsko bolnico. Za lje kmalu po prevozu izdihnila. Opeklino, ki jih je dobila pri ognju, so bile tako strašne, da so terjale njeno smrt. Gospodar in vsi vaščani v Reyersdorfu obžalujejo izgubo tako postrvovalnega dekleta, ki je s preziranjem lastnega življenja rešila otroka.

PRIJATELJICA PODGAN

Osemdesetletna žena Emily Willard se je morala te dni zagovarjati pred nekim londonskim sodiščem, ker se je zoperstavila oblastnim uslužbencem. Uradnikom zdravstvene službe, ki bi mrcali očistiti njeno hišo, ki je bila razkričana kot zalega podgan, je preprečila vstop v hišo. Prebivalci Platt-Lane, krasne ceste v Hampsteadu, so zadnji čas zelo trpeli od podgan in miši. Dolgo časa niso vedeli, odkod pridejo te živali, dokler niso nekega dne odkrili, da so v hiši, kjer je stanovala Willard, dobrodošli gostje. Zvedeli so, da starica v svoji hiši bogato krmi miši in podgane. Prebivalci so se nato pritožili pri zdravstvenem uradu, ki je postal svoje uslužbenca, da bi napravili red. Nadzornik, ki se je podal v hišo gospe Willard, je našel tam številne sledove podganske in mišje nadloge. Pozval je nato uradne lovce na podgane k gospe Willard, ta pa jim je pred nosom zaprla vrata in potisnila skozi špranja pismo, v katerem je izjavila, da izpolnjuje napram lepim živalicam le svojo dolžnost in da ne pusti, da bi se z njimi postopalo kakor s hudodelci.

V sodni razpravi je nadzornik zdravstvenega urada pripomnil, da so podgane dovolj pametne, da druga drugi povedo, kje je zanje najboljši azil. Gostoljubnost stare gospe je privabila od blizu in daleč podgane in miši v Platt-Lane. Zagovornik gospe Willardove je izjavil, da je njegova kljentinja svobodna državljanka, ki lahko dela v svoji hiši, kar hoče, in lahko vsakomur zabrani vstop v hišo. Sodnik je zadevo odgodil za teden dni in dal uslužbencem zdravstvenega urada nalog, naj vnovic poskusijo priti v hišo gospe Willardove ter zatreti miši in podgane.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

Peter Zgaga

Z aeroplanom.

Neki rojak mi piše:

— Ti, Zgaga, ki si jih že toliko pogruntal, pa povej, zakaj je enkrat z aeroplanom v Evropo ne odkuril? Dozda se je samo enemu — samo Lindberghu — polet popolnoma posrečil, zakaj bi se ti ne podal na pot, ker si vseh muh poln?

Rojaku moram povedati, da je bilo v tem oziru skoro že vse urejeno in skomandirano in da je bila stvar naslednja:

Ko so začeli letati preko oceana in cepati v morje, sem sklenil tudi jaz poskusiti srečo v trdnem prepričanju, da ne bo velika škoda, če bi napravil štrbunk.

Mojo prijatelj Zorž, ki je iz Postojne doma ter je velik letalec pod nebom, mi je rekel, da je glavna stvar pri letalu kompas ter da človek o pravem času za pravo zavoro potegne. Zadeva je torej povsem enostavna.

Ko mi je dalje zaupal, da imajo pri njegovi kompaniji star aeroplan, ki res ni za nobeno drugo reč na svetu kot za prekoceanski polet, se je porodil v meni trden sklep, da ne zamudim izredne prilike, ki se mi nudi.

Polet sem takole zasnoval:

— Dvignil bi se s kakega samotnega kraja, kajti, če kaj na svetu sovražim, sovražim zijača. Elinole "Slavec" naj bi mi odhodnico zapel. Seboj bi vzel dve klobasi in kos kruha — to bi bilo dovolj — če bi utegnil jesti — in petinštirideset idrijskih žlikrofov, ki bi bili za zadnjo uro, če bi mi začela udarjati nekje nad oceanom.

Obiskal bi tudi več zdravnikov in se jim priporočil za zdravlila. Se na zemlji človeka včas slabosti obidejo, pa bi ga v zraku ne, posebno, če gleda pod seboj tako strašne množine vode.

In bi se podal na pot. Letel bi za cagarjem na kompasu ter skušal o pravem času vleči za prave zavore. Sprva bi bilo nekoliko težko, ker mora letalec z vsemi štirimi gibati in mora imeti pamet na svojem mestu.

Z vsemi štirimi bi že gibal, samo za pamet bi me nekoliko skrbelo, da bi mi prehitro ne zlezla v hlače. In tako bi trajal polet devetindvajset ali dvanajdeset ur. Sam ne vem, koliko bi trajal.

Ker bi hotel videti najprej svojo ožjo dorovino, bi se moral nehoti medpotoma ustaviti v Rimu za potrebne pasuže, vizeje, pečate in ordlarje.

Kajti nad mojo ožjo domovino ima junaški Rim komando, odkar je izvozel junaško zmago pri Vittorio Veneto... Klm.

In ko bi jo srečno priribal do Rima, bi se mi napravilo črno pred očmi od črnih straj in od črnih klobukov.

Parkrat bi obkrožil večno mesto, nato bi se pa začel počasi spuščati, tam, kjer bi bilo največ prostora.

Ker bi pa prostora ne bilo nikjer prav posebno dosti, bi se spustil naravnost na Mussolinijev brjač, kajti v njegovo bližino si nihče ne upa.

Do tukaj bi bilo vse dobro.

Na pragu bi se naenkrat pojavil Mussolini in mi začel klicati:

— O Zgaga, mia, slate lei?

In jaz bi rekel: — Si, si, si, si! — ter bi se kar potekal od žeje.

On bi pa pa stopil k meni in bi me objel, stisnil na svoja junaška prsa in me poljubil: najprej na obe lici — cmok-cmok — potem pa na ustnice — cmoobk.

Vidite, dragi prijatelj, tega bi pa moje srce ne preneslo.

Za nič na svetu, za noben denar.

In zato sem se premislil in odgodil svoj polet do tistihdob, ko se razmere predrugačijo.

DRUŠTVA
KI NAMERAVATE PRIREDITI
PIKNIKE,
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE
"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.
GENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Kako je ataman Semenov moril nedolžne ljudi.

Odlomek iz knjige "Beli admiral" v kateri opisuje češki legionar Pavel Fink grozodejstva Kolčakovega režima v Sibiriji.

Vojni poročevalci češkoslovaških legij v Rusiji g. Pavel Fink je napisal na podlagi svojih beležk izredno zanimivo knjigo "Beli admiral", ki opisuje razmere v Sibiriji pod vladno admirala Kolčaka. Knjigo je založilo Moravsko koło pisateljev v Brnu in v kratkem je dosegla tako velik uspeh, da je izšla že tretja izdaja. Finkovo delo ima zgodovinsko vrednost, ker so zbrani v njem avtentični podatki o zadnji fazi krvave socialne revolucije v Rusiji, nanašajoči se na Sibirijo, kjer se je vršila odločilna borba med boljševizmom in reakcijo. V naslednjem priobčujemo odlomek iz te zanimive knjige.

Besede inkvizicija je slaba, če postavimo k nji drugo, ki je ž njó v neposredni in nerazdruženi zvezi: semenovski oklopnik. V umirajočem kraljestvu je cela vrsta oklopnih vlakov. Semenovski oklopniki so postali preveč zloglasni, da bi se bilo treba obširno baviti z njimi. Rabili so jih v prvi vrsti za kazenske ekspedicije. Bili so ječa in morišče obenem.

Priti na oklopnik je pomenilo umeti mučeniške smrti. Če je dobil kak častnik ali uradnik poziv, naj pride na ta ali oni oklopnik, je bilo to zanj znamenje, naj čimprej pobegne iz Čite. Znano je bilo, da je oklopnik zadnja postaja vseh sumljivih in nezanesljivih. Dama X. je pripovedovala:

"Moj znanec, poveljnik oklopnika, me je povabil naj si pridem ogledat notranjo ureditev oklopnega vlaka in svojega rojaka, boljševiškega komisarja, ki je bil v oklopniku zaprt. Groza me je obšla, ko sem vstopila v vagon. Vagon je bil zunaj okovan z jeklenimi ploščami, znotraj pa tapeciran s predivom in klobučevino očitno zato, da bi se kriki iz njega ne slišali. Imel je tri oddelke. V prvem so žrtve slačili, srednji, poln raznih aparatov, je bila mučilnica, v tretjem so pa jetnike pobijali" — mi je razlagal spremljevalec. — "Podrobnosti se ne spominjam, kajti moj rojak, katerega sem hotela videti, se je valjal v krvi v srednjem oddelku, bolesto je tullil in mlo prosi svoje mučitelje, naj se ga usmilijo. Drhteč po vsem telesu od groze sem zbežala in spotoma sem slišala smeh pobesnelega poveljnika oklopnika in krčevito stokanje žrtve, ki je prosila krvnike, naj prenehajo z mučenjem, če imajo tudi oni matere. Slutila sem, da so trgali nesrečniku žile iz telesa s posebnimi kleščami. Še stoji živ dan nisem videla take groze, kakor na semenovskem oklopniku." — je zaključila dama svoje zanimivo pripovedovanje v krogu molčečih poslušalcev.

"Kolikor se še spominjam," — je pripomnila, — "je stalo pri mojem rojaku več Kitajcev. Glave so imeli v zankah debelih vrvi, ki so jih semenovski vojniki z obeh strani nategovali. Mislite si muke na ta način zadušeni žrtve."

Da so bila grozodejstva na oklopnih res plod duševno bolnih ljudi, o tem pričča jasno atamanovo povelje, naj ustrelje poveljnika oklopnika — "Mstitel" (maščevalac) Stepanova, ki je šel v svoji pobesnelosti tako daleč, da se je zameril celo poveljstvu samemu. Stepanovu se je pa posrečilo pobegniti, predno so ga mogli odstraniti. Zvedel sem, da je večkrat trdil, da se mu zdi, da postaja tem boljši, čim več ljudi umori. Pravi psihopatski pojav. Oklopniki so bili za Zabajkal letiča groza.

Navadno se so pojavili nenadoma, nepričakovano, širili so strah in trepet na postajah po naselbinah, a ko so odhajali, so jemali s seboj vse sumljive ljudi, ki so potem izginiti brez sledu v nedrjih teh s krvjo okropljenih, s solzami in prokletstvom posvečenih železnih pošasti, okrog katerih se je pletla čela pajčevina epizod. Tako pripovedujejo, da so oklopniki nakopili na postajah Duaria, Andrianovka in Makkavejevo cele grmade trupel političnih zločincev. Ker pa je bilo v sipastem nastpu težko kopati grobove, so trupla polivali s petrolejem in sežigali. Drugod so zavoljo izpremembe in draženja otrplih živcev sežigali obsojence žive.

Semenovski divjaki so se potem po povratku v Čito smejali, kako

so prirejali za zabavo peklenški ples. Oklopnikom je pomagal čitinski politični urad (ohranika). Biti poklican v ohranko je tudi pomenilo sigurno smrt.

Uračniki ohranke so se izgovarjali, da morajo na vsak način ostati neznan, če aretiranci niso več zagledali belega dne. Osvobojeni bi baje lahko izdali ne samo ustroj tega Semenovnega državnega urada temveč tudi poedince, za katere bi ne mogli nihče jamčiti, da ostanejo živi. Pripetilo se je n. pr. da so aretirali osumljenega učitelja čitinske gimnazije, splošno znanega in spoštovanega moža. Zdi se ne verjetno, da je bil potreben nečloveški napor, da so iztrgali tega povsem nedolžnega in miroljubnega moža iz krempljev čitinske ohranke. Drugih lumparij, kakor tatvin, vlovov in posilstev nedolžnih deklic sploh ni vredno omenjati. V primeru z zločini, ki sem jih kratko omenil, se zde nedolžni prestopki, če jih presojava v duhu čitinske kriminalne justice. S Prihodom Kappeljevcev je bil storjen divjanju teh šakalov konec.

Dvajseto stoletje! Evropska, krščanska kultura! Kako prazne in glupe so te besede pred vrati oklopnika, iz katerega se cinično žrelo človeka-bestije.

Dokument. Poroča mi legionar S.:

6. aprila ob 3. popoldne se je vršil v predmestju Čita I. pogreb Kuznecova, ki so ga do smrti mučili Semenovci.

Dotični je bil zaposlen v železniški delavnici kot kovač. Na njegovo stanovanju je napravil preiskavo semenovski polkovnik Sipajlov, znan po svoji krutosti. Našel ni ničesar, kljub temu je pa Kuznecova aretirali in odvedel. Ves čas ni nihče vedel, kakšna usoda ga je zadel, čeprav je napenjala žena z moževimi prijatelji vse sile, da ga najde. V marcu, ko je začel sneg kopneti, so našli v jami za mestom šest razmesarjenih trupel ki so jih odpeljali v vrhu obdukcije na kliniko. Podobnih jam, kamor so Semenovci nosili svoje žrtve, je okrog Čite več. Ljudje so pravili, da pogrešajo v mestu nad 200 ljudi.

Na kliniki je žena med 80 razmesarjenimi trupli spoznala tudi svojega moža. Celih 14 dni je hodila nesrečna žena okrog merodajnih krogov in prosila, naj ji izroče možovo truplo. Končno so jo uslišali in truplo je bilo prepeljano domov. Šel sem pogledat žrtve Semenov podivjanosti. Kaj takega še svoj živ dan nisem videl. Nesrečnež je imel 18 globokih ran, ušesa odrezana, oči iztaknjene, kožo odrto, vse prste zlomljene, noge vse obžgane, vse členke zvite, večino žil izpujlenih, prsa do kosti obžgana.

Vsi znaki so kazali, da je zakrivil to grozodejstvo polkovnik Sipajlov, ki je znal posebno dobro lomiti prste in zvijati členke.

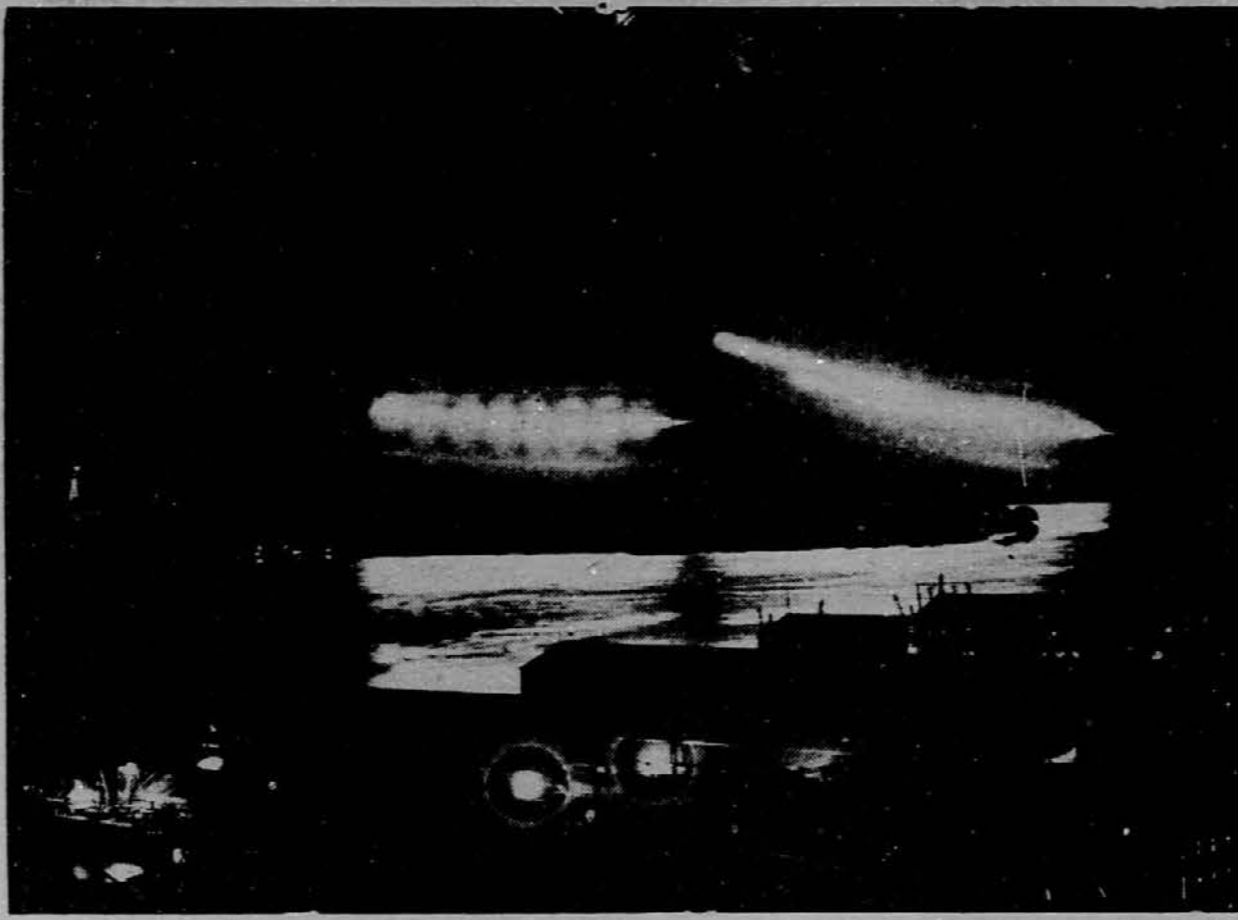
Album zločinov iz prejšnjih poglavij izpopolnjuje tudi zbirka dokumentov, nanašajočih se na kazenske ekspedicije. Kazenske ekspedicije so pošiljali prvotno v kraje, ker so se zbirali vojni begunci, da bi jih polovili.

Roka atmana Semenov je kaznovala v prvi vrsti roditelje beguncev. V Burgulinsku so kozaki razsekali nekaj teh "boljševikov" na drobne kosce. Vest o teh grozodejstvih se je seveda naglo širila po Zabajkalu in povsod je vzbujala ogorčenje in željo po osveti.

Koncem leta 1919 je bila mera grehov Čite polna. Poraz Semenovcev na Bajkalu je dal pobudo za splošen upor, ki je izbruhnil v prilagojenem verneudinskem kraju. Upor se je zdel katastrofalen, kajti po orožju so segli starobrjanci (staroverci), energičen in agilni element z bogato zgodovino verskih pultov. Ti seljaki miščastih teles in originalnih običajev so bili reakcionarnemu pravoslavju že od nekdaj trn v peti, ki ga je bilo treba izdreti. Tu je naletela kosa na kamen, kajti Semenov je našel v starovercih smrtne sovražnike, ker je dal umoriti nekaj njihovih prvakov. V te kraje je pošiljal Semenov najbolj podivjanje generala.

Izmed kazenskih ekspedicij se je

VOJAŠKE VAJE NAD NEW YORKOM

Slika je bila vzeta ponoči, ko se je pojavilo v zraku nebroj armadnih zrakoplovov ter začelo "obstreljevati" pristaniške utrdbe. Vojaški izvedenci so pozneje izjavili, da bi v slučaju vojne mornarica ne mogla premagati zračnih napadačev.

VOŠČENI KIP IN USODA

Mlad zdravnik, sin zelo bogatih staršev, je veliko potoval in se na svojih potovanjih ponovno ustavljal v Parizu. Ker je bil vnet zbiralec miniaturnih, starih, dragih kamnov in umetnin, se je vedno vračal domov bogato obložen z različnimi zbirkami. "Topot sem pa prinesel domov nekaj čisto posebnega," je nekoč presenetil svojega prijatelja odvjetnika. "Mal voščeni kip, ki sem ga kupil od nekega starinarja. Ta voščeni kip ima baje čisto poseban lasnosti."

Ko je zdravnik vzel iz velikega kovčka poleg stoterih drugih stvari voščeni kip, je bil odvjetnik razočaran. Bil je primitivni, slabo poslikani voščeni kip, ki je predstavljal grtega možička, podobnega skratlju ali maliku. "S tem voščnim kipom so združene posebne okoliščine," je dejal zdravnik, smetljajoč se. "Neprijetnosti, bolezni, nesreče, ki so komu prisojene, ta kip prepereči s tem, da preidejo nanj. Če je človek dovolj praznoveren, potem lahko na to kaj da in staremu kipu, ki je baje že marsikako bolezen ozdravil, na besedo verjame." Oba prijatelja sta se tej šali smejala. Zdravnik je postavil kip pod stekleno posodo poleg stare ure v skupnem stanovanju. — Kmalu so na kip čisto pozabili.

Pol leta kasneje se je zdravnik spri z nekim trgovcem in sledila je napoved dvoboja. Odvjetnik se je trudil, da bi zadevo mirnim potom preravnal, pa se mu ni posrečilo. Dvojboj se je vršil v neki sabljaški dvoran. Trovec je s sabljo ranil zdravnika na čelo. K sreči rana ni bila nevarna, vendar je moral dr. Barla, tako se je pisal zdravnik, osem dni ostati doma. Med tem časom se je spomnil na voščeni kip. Silno sta se oba prijatelja začudila, ko sta ugotovila, da ima kip na čelu vidno zarezo. Skrivnostni slučaj se je kmalu pojasnil: sobarica je pri pospravljanju na dan dvoboja po neprevidnosti razbila stekleno posodo, pod katero je bil kip. Drobec stekla je ranil čelo voščene kipa. Kljub tej ugotovitvi sta se oba prijatelja od tega časa nekoliko bala voščenega možička.

Zdravnik dr. Barla se je naslednjo pomlad odpeljal na letovišče k morju. Dvojboj in slučaj z voščnim kipom sta bila že davno pozabljena. Nekega dne med odstopitvijo zdravnika je nastal v stanovanju odvjetnika ogenj. Neprevidno pročvržena cigareta je vnela pregrinjalo. Goreti je začela tudi omara, na kateri je bil voščeni kip in možiček je postal žrtev plamenov. Požar so pogasili, še preden je napravil večjo škodo. Od voščene kipa so pa našli samo zogljenene ostanke. Naslednji dan je po odvetnik prejel brzojavko iz Nizze. Sporočila je žalostna vest, da je dr. Barla prejšnji dan postal žrtev strašne avtomobilske nesreče. Dva dni nato je sledilo pismo nekega prijatelja, ki je opisal nesrečo. V avtomobil je pri železniškem prelazu zadel lokomotivo. V tem trenutku je na avtomobilu eksplodiral bencin; po nesreči so našli le še zogljenene ostanke nesrečnega zdravnika.

Umorili so okrog 300 jetnikov, večinoma političnih zločincev. Nekaj so jih postreljali, ko so se na naveličali streljanja, so jih začeli sekati s sabljami.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

SIBIRSKI METEOR IŠČEJO

Pred leti je padel v Sibiriji ogromen meteor, za katerega so se začeli zanimati ruski učenjaki. Prof Kulik je bil že lani na kraju, kjer je meteor padel, toda njegova ekspedicija ni dosegla zaželjenega uspeha. Profesor je ostal v tajgi dolgo sam in najbrž bi bil izgubljen, da mu niso poslali v zadnjem hipu na pomoč ekspedicije, ki ga je rešila in privedla v Moskvo. Prezimovati bi ne mogel, ker je imel premalo hrane. Njegova ekspedicija je znova opozorila učenjake na meteor in ruska akademija znanosti je sklenila letos ekspedicijo v tunguske pustinje obnoviti. Prof Kuliku je dala na razpolago več tehničnih pomočnikov in delavcev.

Letosnja ekspedicija je dosegla kraj, kjer je padel meteor, v zgodnji pomladi na saneh in smučih. Vsa tega daleč naokrog je uničena, dreveje sežgana ali polomljena. —

Ekspedicija ima s seboj strokovnjaka s tomske univerze, ki bo ugotovil, ali so likaji, ki jih je v okolici, kjer je meteor padel, mnogo, naravne jame ali pa so jih napravili kosi meteorja. — To je še posebno važno, ker se bo dalo ugotoviti, v kateri smeri je meteor priletel na zemljo in od katerega nebesnega telesa izvira. Nedavni kongres astronomov v Leydenu je izrazil željo, da bi učenjaki ta v zgodovini edinstveni padec ogromnega meteorja temeljito proučili. Tretja Kulikova ekspedicija bo morda ta cilj dosegla. Kraj, kjer je meteor padel, je že našla in zato je pričakovati, da najde tudi meteor, ki je zarit globoko v zemljo.

ZA OPICO ČLOVEŠKO GLAVO

Pred meseci so našli blizu Nantesa v Franciji človeško truplo brez glave. Po dolgem poizvedovanjem se je posrečilo dognati, da je bila žrtev istovetna z lekarnarjem Ordonneaujem, ki je stanoval pri svojem stricu L. Moreauju, uglednem trgovcu s ptici, opicami in podobnimi živalmi. Lekarnarjeva nevesta je takoj tedaj obdolžila Moreauja, da je umoril svojega nečaka in se pri tem sklicevala na spiritiščno sejo na kateri da se je istotako ugotovilo, da je Moreau morilec. Toda trgovec, inace znan kot čudak, je užival splošen ugled in obdolžitve ni nihče imel za resno.

Že se je zdelo, da se tajna Ordonneaujeve smrti ne bo nikdar pojasnila, ko je Moreau naenkrat podal izpoved, da je dejansko ubil svojega nečaka, to pa v silobranu in jezi. Ordonneau je nekoč našel zastupil njegovo najljubšo opico, ki jo je jemat celo na potovanje s seboj. V jezi je ostro nastopil proti nečaku, ki je nato potegnil revolver in oddal dva strela, ki pa Moreauja nista zadela. Trgovec je nato zgrabil velik nož in ne-

Ali je bila Marija Antoinetta giljotirana?

Najbolj tragična epizoda francoske revolucije, s katero so se že od nekdaj bavili politiki, pisatelji in zlasti zgodovinarji, je ona o tragičnem koncu Marije Antoinette in o jatelj. Prav tako tudi de Ligne, skrivnostni usodi njenega sina ki podrobno opisuje kraljično smrt. Delfina, ki bi imel postati francoski kralj pod imenom Ludvik XVII, pretendiral na francoski prestol. Splošno se misli, da je bila Marija Antoinetta, ta nesrečna žena in XVIII. o katerega smrti se ni zvedelmerda ena najbolj obrekovanih francoskih kraljic, obglavljena na Place de la Concorde dne 16. okt. 1793. Številne slike tistega časa nam kažejo ženo Ludvik a XVI. v trenutku, ko se z giljotine obrača k ljudstvu, ki pijano in željno kriči in osvete, pričakuje njene smrti. Toda to ni verodostojno in je bolj produkt fantazije nego realnosti.

Princ Karol Josip de Ligne, imenovan tudi "dunajski Casanova" v svojih pred 100 leti napisanih spominih, a šele pred kratkim priobčenih — odločno pobije mnenja, da je bila Marija Antoinetta giljotinirana. Ti spomini so ponovno otvorili diskusijo o skrivnostni usodi Bourbona, ki jo skušajo sedanjí francoskih zgodovinarji razjasniti, prepričani, da do- prinese tudi neke potrebne dokaze, ki bodo odločilnega pomena za konec obravnave, s katero se sedaj bavi Francija. Obravnava se vrši proti novemu pretendentu na francoski prestol, sinu Karla Neundorffa, prejšnjega pretendenta, da je izdajal za zakonitega sina Marije Antoinette.

Karlo Josip de Ligne je bil eden številnih oboževalcev Marije Antoinette. Na dvoru v Versaillesu ga je vsi smatrali za kraljičnega ljubimca, čeprav najbrž ni bil, ker v svojih spominih, v katerih opisuje podrobno vse svoje ljubavne uspehe, ne omenja Marije Antoinette. Začetkom l. 1760, je živel ta elegantni pustolovec na dunajškem dvoru, odkoder ga je poslal cesar kot svojega odposlanca v Versailles, da obvesti francoski dvor o avstrijski zmagi nad Rusijo v bitki pri Maxenu. Po izvršeni nalogi se je de Ligne vrnil v Avstrijo. Čez 20 let, ko je bil že na glasu "nedolgoviga ljubimca", je drugič odpotoval v Versailles in ob tej priliki je prvič videl Ludvika XVI. in njegovo ženo Marijo Antoinetto, v katero se je, oamamljen po njeni lepoti, do ušes zaljubil.

Kdo je mogel gledati tako lepotu — piše v svojih spominih de Ligne — a da s e ni zaljubil? Jaz nisem mogel krotiti svojih občutkov. Nekega dne meje dala kraljica poklicati k sebi ter mi je zaupno sporočila, da njena mati nekaj sumi, ker biva v Versaillesu, ne da bi imel kake opravke. — Prosim vas, me je prosila kraljica, pišite na Dunaj in zapustite svoje mesto, da pokažete dvorskim šarlatanom, kako so vaše misli daleč od mene... Kasneje se lahko vrnete.

Naravno, da se je de Ligne živo zanimal za tragedijo kraljičnega življenja ter da je zbiral vse podatke o njeni smrti. Neumorno se je trudil, da spozna vse muke dolgega preganjanja in trpljenja, ki so ga nesrečni kraljič prizadejali revolucionarji. Smrt "Capetove vdove" opisuje de Ligne čisto drugače, kakor nam je znana po zgodovini.

Dogodke, ki slede — piše de Ligne v svojih spominih — opisujem po pripovedovanju žene Ludvika XVIII., ki je bila zelo dobro poučena o Antoinetini usodi.

— Lepa in nesrečna žrtev revolucije ni umrla pod giljotino, kakor se splošno misli. Odvedli so jo iz ječe Conclengerie v "caretti", v kateri so jo spremljevalci postavili obrnjeno s hrbtom proti vodji žalostnega spreveda. Med vožnjo k giljotini je kraljico radi dolgotrajnega trpljenja v ječi in radi materinskih skrbi za svoja dva mladoletna otroka zadel kap in se je zgrudila mrtva k nogam krvnika Sansona. Duhovnik Girardi, ki je spremljal kraljico na njeni zadnji poti, je pomagal Sansonu dvigniti mrtvo kraljico. Krvnik in duhovnik sta kasneje privedla že mrtvo kraljico do giljotine. Da bi zado-

čaka zabodel. Truplo je dva dni skrival v neki lopli. Tretji dan je truplo odrezal glavo, da bi se ne mogla dognati istovetnost. Pri tem mu je pomagala neka ženska, ki je pa noče izdati. Moreaujeva ljubica maseza Hillerau, ki je bila pozneje truplo identificirala — najbrž zato, da bi od sebe odvrgla sum. Moreauja so zaprli, vendar je gotovo, da še ni povedal vse resnice.

Njegovo truplo so pokopali v skupnem grobu za siromake. Skrivnostno postopanje kakor tudi protivljenje ječarjev, da prisrežejo, kdo je bil ta deček, je dalo povod za govoric o dečkovem begu iz ječe. Po najbolj razširjeni verziji je pobegnil Delfin na vozu, skrit med slamo, dočim je bil pobeg samo maska za njegov beg. Na temelju teh govoric so mnogi zastopnik podajali bavi Francija. Obravnava se vrši proti novemu pretendentu na francoski prestol, sinu Karla Neundorffa, dokazano je, da je prebil svoja otroška leta v ječah Francije in Nemčije in da se je sam Ludvik XVIII. bal njegovega pretendenstva, ki bi mu uničil vse njegove načrte glede francoskega prestola.

Sin Karola Neundorffa, ki živi v Antellu skup s svojo hčerko in proti kateremu se vrši sodno postopanje, je spremenil svoje ime Neundorff in se sedaj piše Ludvik Bourbon.

SENATOR

Neki belgijski senator se je nedavno nepoznan sprehal po vasi, kjer je bil ravno semenj, in se je dobrohotno kakor Harun al Rašid pomelal med množico. Da bi se osebno poučil o poljedelskih vprašanjih, je stopil k kmetu, ki je gonil pred seboj čredo prešlečih različnih velikosti, in ga vprašal: "Ali so to yorkshirji?" — "Moj ljubi gospod," je odgovoril mož, "mi smo pripravili ljudje in ne rabimo tako učenih izrazov. Debelim prešičem pravimo senatorji, manj debelim pa poslanci."

POZIG DVESTOTIH LESENIH LADIJ

WASHINGTON, D. C., 16. julija. Delo požiganja dvestotih lesenih ladij, ki so last Shipping Boarda, bo dovršeno v približno dvanajstih mesecih, kot so izračunali danes uradniki.

Kakih 115 ladij je bilo že požganih, ostale pa uničujejo z naglico osmih do desetih na mesec.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

ROMAN M L A D A LJUBEZEN

ki izhaja v našem listu, vzbuja splošno zanimanje.

Še vedno SE VAM NUDI PRILIKA

da ga prečitate od začetka do konca.

Onemu, ki naroči "Glas Naroda" do 30. julija

pošljemo vse številke, izza onega dne, ko je začel roman izhajati.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZENSKA

Kako hitro se je izkrcal iz ladje in stopil na francoska tla, so ga jeli mučiti vsakovrstni spomini. Prošlost se je jela obravljati v njegovem duhu. V tej deželi se je bil rodil, tu je bil preživel najlepše ure svojega življenja, a pretrpel tudi silne muke. Vojna leta, ki so mu bila prinesla toliko trpljenja, niso pomenila nič v primeri z duševnimi bolečinami, katere je moral krotiti, odkar je bil postal nesrečen.

Kako je vendar ljubil svojo Regino, Regino z velikimi, sijajnimi očmi! In baš ko se mu je zdela vredna, da se ji popolnoma zaupa, je odkril, da ga vara! Od tistega časa je bilo minilo deset let. Kaj je z njo? Vprašanje mu je zdelo rojilo po glavi. Ali je našla srečo, katere je iskala? Zdelo se mu je, da je vse siabo pri Regini imelo izvor v njeni koketeriji, v njeni težnji po razkošnosti. Ko je bil Jules popolnoma uproščen, ga je Regina zapustila in pobegnila z nekim prijateljem.

Sledila je ločitev zakona. Ko so bile končane vse formalnosti ki se bile med njima, je Jules zapustil Francijo. Odpotoval je v Kanado. Na poti se mu je pridružil Harry Smith, tovariš iz vojnih let. In pokazala se je ironija usode: od tistega trenutka, ko se je umiril in postal ravnodušen do vsega, se mu je jela sreča zopet nasmihati. Dve leti je bil Smithov družabnik. Prodajala sta kože. Pozneje je našel bogate žile. S Smithom sta čez noč obogatela. Toliko denarja sta imela, da nista vedela kam bi z njim. Nu, v teh letih, ki sta jih bila prebila na tujem sta Jules in Smith dala tujini tudi svoja zrela leta. Vrnila sta se v Pariz vsa izpremenjena na duhu in telesu.

Na povratku v Pariz se je obrnil Jules na Garrickovo agencijo z nalogo, naj poiščejo in iztaknejo Regino Maudonovo, razvedeno Karulovo. Glede stroškov je omenil, da so postranskega pomena. Čez pet dni je že imel v rokah vsa zaželjena pojasnila. Po ločitvi zakona je postala Regina prijateljica nekemu Hallieru, uradniku zavarovalnice. Pa ni trajalo dolgo, da ga je pustila in se omožila z odvetnikom Tolmarjem. Hudobni jeziki so jo opravliali in govorili, da je varala drugega moža prav tako kakor prvega.

"Kako strašno je to, kar umazano je!" je dejal Jules, ko sta s Smithom pregledovala korespondenco "Vidim", je dejal Smith, da niste baš posebno zadovoljni s tem kar ste odkrili. Imam predlog: vrniva se v Kanado; Prej ali slej boste zvedeli še strašnejše stvari!" Jules se ni dal pregovoriti. Bil je uverjen, da ga Regina ne bo spoznala od tolike izpremembe. In postal je agenta, ki je zbral informacije ter dobil pri njem naslov salona v ulici Royale, kjer je Regina redno posećala čjanke. Čeprav

ga je nekaj stiskalo v grlu ob misli na Regino, je bil vendarle uverjen, da bo to pot on prevaril Regino.

Kakor hitro je vstopila, jo je spoznal. Rekel si je celo, da se ni čisto nič spremenila. Tako pomlajena je bila videti, da je bil kar za prepašen. Njene oči so bile še vedno krasne, ustnice so vabile kakor jagode, na obrazu pa je ležal izraz nalivnosti. Mož brez življenskih izkušenj ne bi bil mogel verjeti, da ima ta ženska že toliko življenja seboj!

Sedla sta si nasproti. On se je smehljaj, ona se je nekaj časa upirala, a je naposled pristala na predlog, naj sede poleg njega.

Predstavil se ji je za Smitha. Ves čas razgovora jo je opazoval in čutil, da se ji niti ne sanja, s kom se razgovarja.

Regina mu je dala razumeti, da se čuti srečno doma, a da nima nič zoper kavalirstvo gentlemana, ki se ji ponuja. Jules jo je mirno poslušal. Potem pa se je mahoma začutil v oblasti prezira in ljubezni hkrati. A lotilo se ga je tudi uprav besno ljubosumje in popadla ga je celo misel, da bi se maščeval nad njo, ki ga je nekoč tako bridko ranila. Ali kako, kako? Naposled se mu je zazdelo, da je našel pravo. Sklenil je, da ji vrne milo za drago. Pod tujim imenom ji je hotel dati šest mesecev prilike za razkošno življenje, potem pa jo prepustiti bedi in pomanjkanju.

Smith, ki mu je bil razodel svoj načrt, pa je rekel:

"Gentleman ne ravna nikoli tako. Dve rešitvi sta mogoči v tej zadevi: ubiti človeka, ki je to zaslužil, ali pa zatreči v sebi čustvo in smatrati osebo za mrtvo. To je moja sodba. Oprostite, če vam ne prija".

BOJ Z NAMISLJENIM ZMAJEM

Jules je z Regino pobegnili v Italijo. Stanovala sta v najrazkošnejših hotelih. Oblačila se je kakor še nikoli dotlej; obleke je naročala v prvih pariških salonih, kjer je imela neomejen kredit. Kadar sta bila s prijateljem Smithom na samem, se je znala zelo raznežiti, ko pa je neznost dosegla višek, jo je prevzela nekakšna melanholija. Jela je govoriti o svojem prvem možu in ga je hvallila kakor dobričina in poštenjaka.

"Zakaj se pa nisi nikoli potrudila, da bi kaj izvedela o njem?" jo je vprašal dozdevni Smith.

"Ah, rajši ne govoriya o tem..." je vzdihnila sanjavo.

"Pa če bi se nenadoma vrnil in bi ti razodel svojo ljubezen?"

"Nepopisno težko bi izbirala med vama..."

Jules je čutil, da Regina prav za prav še ni okusila sreče. Tukaj, na jugu, je živela v razkošju in ni imela prilike, da bi razvila vso svojo ljubezen. Bilo ji je kakor v sa-

njah. Zato je Jules sklenil, da se vrmeta v Pariz.

Namišljeni American Smith je najel v Avenue du Bois krasno stanovanje. Napravil je salon in jel v njem zbirati vsakojako družbo. Z znatno vsoto denarja mu je celo uspelo podkupiti drugega Regininega moža, da ni muknil.

Bilo je dne 10. avgusta, ko je Jules zopet našel Regino. Dne 9. februarja ob devetih zvečer pa se je javil pri njem pravi Smith, ki je opomnil prijatelja, da je njegov čas potekel. Vljudno ga je obvestil, da je sit življenja pod Julesovim imenom.

Tisti večer sta Jules in Regina obiskala neko gledališče na boulevardu. Regina je nosila večerno toa leto brez rokavov. Ogrinjala se je s krasnim kitajskim salom, ki je bil izvezen z zlatom.

"Dragi prijatelj!" je bridko tožil Jules pravemu Smithu, pomislil, da sem do blazinosti zaljubljen v to žensko! Tako mikavna je, tako dražestna! In ko je govorila o svojem prvem možu! Kesala se je svojih grehov. Regina ni takšna, za kakršno jo imajo. Delajo ji krivice. Sodim, da se je zelo izpremenila. Veste, razmišljal sem že o tem da bi ji priznal svoj manever. Če bi njen drug med prisil na ločitev, bi se lahko iznova našla in začela novo življenje..."

Jules je Regini zvečer vse to priznal in ženska se mu je vrgla okoli vratu.

Njene besede so zvenele tako iskreno!

Nu, da je Jules v tistem času odprl njeno ročno torbico, bi bil našel v njej listek z napisom:

"... Milostiva, bodite prepričani, da vas hočemo za vsako ceno o-srečiti!... Spročamo vam ime moža, ki se za vas silno zanima..."

NAJSTAREJŠA NUNA.

V samostanu Merckemu pri Nemurju je slavila te dni stoletnico svojega rojstva s. Ivana, ki je gotovo najstarejša redovnica na svetu. V samostan je vstopila v svojem 28. letu v Lyonu, pozneje pa do današnjega dne je delovala kot

Stvar se je videla ljudem čudna, vendar nič novotarska. Tako se je zgodilo, da so smatrali izumitelja za čudaka, ki ga ne velja obrajati. Thimonnier, ki je videl, da v tem omalovaževanju ne bo našel zaslužnega priznanja, pa si ni gibal stvari k srcu. Zadel je prvotni šivalni stroj na rame, pa hajt po svetu, in sicer naravnost v Pariz. Tam je upal najti več razumevanja kakor na kmeth. Medpoto- ma pa ni nikjer govoril o izumu, najbrže iz strahu, da ne bi ga zasmehovali. Ko je pritisnila največja sila, je rajši odložil šivalni stroj v kot in se je oprijel srednjeegega sredstva: marionet. Predvajajoč lutke, je predaval tudi svoj humor, ki je ljudi bolj zanimal kakor njegova iznajdba. Tako se je le prikopal do Pariza ne da bi mu bilo treba poginuti lakote.

V Parizu se mu je za trenutek nasmehnila sreča. Našel je rojaka, ki mu je dal priporočila, da je šel iskat podpornikov. Spravil jih je res nekaj skupaj. Omogočili so mu odkup izuma in napravu 24 sličnih krojaških priprav, ki so mehanično šivale. Atelje je izprva delal za vojaška skladišča. Toda pomočniki, ki jih je Thimonnier uril v novem poklicu so se zbal, da jim bo zmanjkalo kruha in se se nekega dne moštru postavili po robu. Grozili so mu celo z ubojem, če ne izgine iz prestolnice. Moral je bežati, da je odnesel zdravo kožo.

Šel je domov, zdej vsaj deloma priznan od Parižanov in je izpopolnjeval napravo tako dolgo, da so nanjo šivali lahko tudi usnje. Toda zaslužek je bil tako piceľ, da je moral prodati patent nekemu Angležu. Nato je umrl betežen in razočaran v 64. letu.

Thimonnierjev izum si je iz Anglije ukrul pot čez ocean. Tvornice in Singer so s fabrikacijo šivalnih strojev obogateli in postali milijonarji. Izumitelj pa je danes na pol pozabljen in da ni njegovo ime zabeleženo v burni kroniki časa, bi bilo gotovo že davno zgnilo v angleški in ameriški reklami.

KJE JE ANTON MARKO? Njegov zadnji naslov je bil: Box 73, Vendel, Penna., (West Moreland Co.). Rada bi izvedela za njega njegova sestra Johana Benda, Vas Zgornji Brnik, Pošta Cerklje pri Kranju, Jugoslavija.

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

STOLETNIKA ŠIVALNEGA STROJA

Dandanašnji si ženski svet komaj lahko predstavlja kako je bilo nekoč, ko je bilo treba za vsak šiv na obleki ali perilu napraviti ročni vbod z iglo. In vendar je bilo tako — pa še celo ne prav davno. Niti dobrih sto let ni tega, ko je živel v skromni francoski provinci reven, a bistroumen krojaček Jernej (Barthelemy) Thimonnier, ki mu je lepega dne jelo presedati vbadanje z iglo. Dolgočasilo ga je sedeti ure in za mizo, zabadati šivanko na eni strani v sukno in jo vleči na drugi strani ven. Minilo ga je potrpljenje in začel se je ukvarjati z mislijo, da bi ročno delo lahko nadomestil stroj.

Izum pa je imel v početku okorne noge in ni mogel nikamor naprej. Thimonnier je delal in delal, primerjal in popravljaj, zanemarjal je celo krojaška naročila — pomagalo ni nič! Tudi njegovi podporniki so izgubili vero v nastajajoči izum, ki ga je pa revni krojaček le toliko izpopolnil, da je stroj decal pravilne šive.

Stvar se je videla ljudem čudna, vendar nič novotarska. Tako se je zgodilo, da so smatrali izumitelja za čudaka, ki ga ne velja obrajati. Thimonnier, ki je videl, da v tem omalovaževanju ne bo našel zaslužnega priznanja, pa si ni gibal stvari k srcu. Zadel je prvotni šivalni stroj na rame, pa hajt po svetu, in sicer naravnost v Pariz. Tam je upal najti več razumevanja kakor na kmeth. Medpoto- ma pa ni nikjer govoril o izumu, najbrže iz strahu, da ne bi ga zasmehovali. Ko je pritisnila največja sila, je rajši odložil šivalni stroj v kot in se je oprijel srednjeegega sredstva: marionet. Predvajajoč lutke, je predaval tudi svoj humor, ki je ljudi bolj zanimal kakor njegova iznajdba. Tako se je le prikopal do Pariza ne da bi mu bilo treba poginuti lakote.

V Parizu se mu je za trenutek nasmehnila sreča. Našel je rojaka, ki mu je dal priporočila, da je šel iskat podpornikov. Spravil jih je res nekaj skupaj. Omogočili so mu odkup izuma in napravu 24 sličnih krojaških priprav, ki so mehanično šivale. Atelje je izprva delal za vojaška skladišča. Toda pomočniki, ki jih je Thimonnier uril v novem poklicu so se zbal, da jim bo zmanjkalo kruha in se se nekega dne moštru postavili po robu. Grozili so mu celo z ubojem, če ne izgine iz prestolnice. Moral je bežati, da je odnesel zdravo kožo.

Šel je domov, zdej vsaj deloma priznan od Parižanov in je izpopolnjeval napravo tako dolgo, da so nanjo šivali lahko tudi usnje. Toda zaslužek je bil tako piceľ, da je moral prodati patent nekemu Angležu. Nato je umrl betežen in razočaran v 64. letu.

Thimonnierjev izum si je iz Anglije ukrul pot čez ocean. Tvornice in Singer so s fabrikacijo šivalnih strojev obogateli in postali milijonarji. Izumitelj pa je danes na pol pozabljen in da ni njegovo ime zabeleženo v burni kroniki časa, bi bilo gotovo že davno zgnilo v angleški in ameriški reklami.

Thimonnierjev izum si je iz Anglije ukrul pot čez ocean. Tvornice in Singer so s fabrikacijo šivalnih strojev obogateli in postali milijonarji. Izumitelj pa je danes na pol pozabljen in da ni njegovo ime zabeleženo v burni kroniki časa, bi bilo gotovo že davno zgnilo v angleški in ameriški reklami.

AMERIŠKI VELEMESTNI DNEVNIK.

"Predmestni vlak napolnjen z ljudmi je skočil s tira". To vest naznanja telefon na stolu glavnega urednika za lokalne vesti (city editor) v uredništvu velikega velemestnega dnevnika. Reporter, ki je dodeljen policijski postaji na 9. Avenue, je že na licu mesta, kjer se je nesreča zgodila. City editor zove enega izmed urednikov, katerih dolžnost je pripravljati članke za tisk, takozvanih "rewrite man". Ta vzame telefon v roko in prisluša poročilu reporterja ter zapiše par beležk na komad papirja.

Vest je važna. Nekoliko izmed odličnih ljudi v mestu je bilo ranjenih. En voz je malone padel z mesta v reko.

V uredniški dvorano nastane vrvenje. Ljudje tekajo semtertja. City editor masti cigaro v ustih, ali ni razburjen. On je navaden na senzacije vseh vrst. Spodaj ropotajo tiskalni stroji, ki tiskajo prvo izdajo. Ropot naenkrat prestane. Ustavili so stroje, da uvrstijo novo vest.

Nekoliko urednikov teče v knjižnico časopisa. Tam imajo pripravljene za vsak slučaj življenjepise, kliseje in slike najvažnejših ljudi v mestu. Od tam se vrnejo s kliseji in formami, gotovimi za tisk, ki vsebujejo slike in opis najodličnejših izmed ranjenih oseb. Vse to pošljejo v sobo za zlaganje (compositing room), kjer preurejajo prvo stran lista.

Med tem vse ogromna organizacija kakih 2000 ljudi, zaposlenih pri časopisu čaka, med tem ko rewrite man tipka na svojem pisalnem stroju. Ako je on dober časnika, ni prav nič razburjen; celo uživa pri tem. Zaveda se, da prav kmalu vse mesto bo čitalo, kar sedaj piše.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

tega novinarski pokle se vedno bolj omejuje. Ilustrirani dnevniki, takozvani "tabloidi", vsebujejo več slik kot čtiva. Tudi radio je prevzelo delo obveščanja, tako da mora popolni moderni časopis voditi težko borbo.

Osojbe povprečnega metropolitanskega dnevnika obstoja od kakih 2000 oseb. To je malone prebivalstvo malega mesta. Od teh 2000 oseb, zaposlenih pri časopisu, morda le 150 se bavi s pisanjem čtiva z drugimi besedami spadajo k uredništvu. Skupaj z brzojavnimi vestmi oni izpišejo toliko, da bi izpopolnilo precej obsežno knjigo. Pri velikem dnevniku je 100.000 besed na dan povprečna vsebina čtiva.

Lokalne vesti nabirajo reporterji. Vesti izven delokroga časopisa doprinajajo posebne novinarske agencije (news service) in posebni poročevalci. Od novinarskih agencij za obveščevanje je Associated Press najbolj znana. Članki tega dopisnega urada se lahko prepomagajo po nadpisu "By A. P."

Associated Press je tko organizirana, da je v resnici združenje časopisov, ki daje in dobiva vesti v zameno. Informacije razpošilja potom telegrafskih pisalnih strojev. Na primer, kadar se dostavlja govor predsednika, zastopnik za Ass. Press v Washingtonu piše govor, na svojem pisalnem stroju v Washingtonu in drugi pisalni stroji v raznih uredništvih pretiskavajo ta govor istočasno. Druge vrste novinarskih agencij preskrbuje časopise s kliseji, fotografijami in pripovedmi.

Vsak veliki časopis ima svoje knjižnico, ki ji pravijo " morgue" (mrtvašnica), kajti v njej se nahajajo opisi in slike tisočerih ljudi, ki naj se v potrebujejo v slučaju, da kdo od njih umre. Odlični ured-

nik lahko stopi v "mrtvašnico" vsak dan in more prečtati, kaj se bo o njem pisalo, kadar umre. Naslove nad članki ("headlines") piše takozvani "copy reader". Reporterji in "rewrite man" predajo svoje članke glavnemu lokalnemu uredniku (city editor), ki jih pregleda in položi na mizo (city desk). "Copy reader" popravlja jezikovne in pravopisne pomote ter napiše naslove. To poslednje zahteva posebno prakso ker ni samo potrebno iznašati glavna dejstva v naslovu, marveč mora biti naslov tak, da izpolni odrejeno mesto.

Na to se članek ali "story" — kakor se mu pravi v narečju časnika — preda tiskarju. Prvi odsek slova se pošilja nazaj korektorju (copy reader), da ga prečita in popravi tiskarske pomote. Velik tiskarski stroj je neka (tako impozantnega kot mašinerija v kakih bojnih ladji. Kolosalni "Double Octuple" tiskarski stroj izmeca 228 tisoč iztisov na uro od katere ima vsak od štiri do osmih strani.

Oddelek za oglase (advertising department) se smatra — po njegovem mnenju, ne pa po onem uredništvu — za najvažnejši del časopisne organizacije. Mnogi časopisi, ki se prodajajo za tri cente, stanejo deset centov stroška za izdavanje. Niti eden metropolitanski časopis ne bi mogel izhajati z dobičkom, da nima oglasov. Upravičileži tega oddelka so vedno boljše plačani kot uredniki, razum seveda, ako je urednik obenem lastnik. Dokazovati, da-li je uredniški ali oglašni oddelek važnejši, je isto, kot dokazovati, da-li je prišlo jajce ali kokoš. Cirkulacija (naklada) je pač odvisna od kakovosti čtiva in cene za oglase so odvisne od cirkulacije.

Oglaševanje napravlja dnevnik najvažnejšim sredstvom za razpevanje blaga in za razne ponudbe. Moderni department store ne bi bil mogel brez izdavanja časopisov. Čitalci gledajo v novine za mogoče nakupe. S tem je postal časopis neobhoden del našega gospodarskega sistema.

DRUŽINSKA SODIŠČA.

Posebna sodišča za družinske odnose (domestic relations courts) so ustanove novejšega časa. Ni minulo mnogo let ko so pravde glede zapustitve družine, vzdrževanja in razni problemi, ki so posledica razpore, spadale v dnevno rutino policijskih sodišč. Napram strankam v teh zadevah se je postopalo v javnosti, kot je pač navada na sodišču. Pred kakimi dvajsetimi leti je začelo spoznanje, da ni dobro za dete, ki je prekršil zakon, da se proti njemu postopa na kriminalnem sodišču, kajti vtis na dete v takih sodiščih mora poriditi zle posledice na mladino. Še le tedaj so pravniki in sociolozi začeli uvidevati, da, ako mladina krši zakone, je to dostikrat posledica razrušenih družin. Pred nekolkimi leti je preiskava, ki se je izvedla glede 7508 otrok, nahajajočih se v poboljševalnicah raznih držav, dognala, da več kot polovica teh otrok izvira iz razrušenih družin. Slična studija, izvedena leta 1926, je odkrila, da ena četrtnina otrok, nahajajoča se v sirotiščih, je prihajala iz zapuščenih ali razrušenih družin — niso torej bili sirote v pravem zmislu besede.

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Sodišča za družinske odnose se razlikujejo v pojedinih mestih po svojem delokrogu in po svoji pravni mašineriji. Delokrog takega sodišča v Philadelphiji je tipičen za mnoga taka sodišča v večjih mestih. To sodišče rešuje pravde glede zanemarjanja, zapuščenja, pripadnostni otrok, nezakonitih otrok in gmotno odvisnih družin. Ko tožitelj — navadno mati — vloži tožbo se najprej pregledajo vsi spisi, ako jih je kaj na sodišču, da se ustanovi ves prejšnji historijat družine. Ako gre za prvo pritožbo, tožitelj dobi številko in čaka na

Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem postopanju, marveč da treba posebnega postopanja. Kot posledica tega spoznanja nastala so sodišča za družinske odnose ali družinska sodišča. Družinske tragedije je na policijskem sodišču se ne oglašajo več. Družinska nespornizumenja se sedaj poravnajo tajno v posebnem sodišču. Dasi more občine, celo v najbolj objudjenih državah, niso še uporabile ta novi način reševanja družinskih problemov, vendar število teh sodišč stalno raste.

Advertisement for Glas Naroda newspaper. Text: Pošljite nam \$1 n mi vam bomo pošiljali 2 meseca "Glas Naroda" in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik. Includes a large dollar sign and a small advertisement for Anton Marko.

Advertisement for Mali Oglasi. Text: Mali Oglasi imajo velik uspeh. Prepričajte se!

Advertisement for Družinska sodišča. Text: Družinska sodišča. Postopamo se je začelo gledati na družino kot na socialno enoto. Uvidelo se je, da se takozvani zločini in prestopki njenih članov ne smejo obravnavati po rednem sodnem

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Tem boljše, če sem lepa, bogata ter mi vsi zavidajo! Tem boljše, če si reven in neboglen ter te vsi zaničujejo! Na ta način te bom lahko napravila bolj srečnim ter ponosnim! Tem boljše za nju, če sva mlada ter nisva še nikdar prej ljubila! Tako bo najina ljubezen ostala močna in mladostno-sveža in tem več let skupnega življenja nama bo vzcvetelo! Da, moj Silver, ko bova mož in žena, bova šla skupaj v Aigue-Vives, Pau in povsod drugod, kjer si živel kot otrok. Tam bova obiskale vse one, ki so prezirljivo gledali nate ter se smatrali za boljše kot si ti! O, jaz bi bila rada še tisočkrat lepša, slavna ter učena, rada bi bila kraljica, obkročena v zlato in svilo, ko bi korakala ob tvoji strani, da te še bolj počastim! Pa ne govori sedaj o tem, Silver! Ne govori več o tem in ne poljubujva se več! Mislim, da bodo minute manj hitro potekle, če molčiva in ostaneva nepremična. Ne zganj se več! Izkoristi vso noč! O, ko bo enkrat končana, se bova morala ločiti!

Zaprta je oči ter naslonila glavo na ramo svojega prijatelja, dočim je ena njenih rok še vedno objemala njegov vrat. Tako sta preživela oba, popolnoma potopljena v ljubezen, spodobno in čisto slovesno noč.

Medtem pa so pohitevale ure. Zvezde niso ustavile nad čistima glavama svojega tčka in luna se je vedno bolj sklanjala proti mleglenemu nebu.

— O, moj Bog, že vstaja jutro! — je rekel Silver.

Mlada deklica pa je obsedela z zaprtimi očmi ter se ni premaknila.

— Jutro vstaja! — je ponovil Silver. — Kmalu bo dan in prišli bodo v tvojo sobo, Jakobina!

— No, in kaj? — je zamrmrala. — Jaz te ljubim!

Vzklik se je izvijl iz njenih prsi, in njeni sveži roki sta se razkrižili. Ni hotela videti, kako se svetlika nebo za gorami.

— Jaz te ljubim! — je vzdihnila še enkrat, s pojemajočim glasom.

Vse njeno telo je spreletelo tresenje. Njena prsa so se dvigala pod belo tenčico, njena napol odprta usta se nutila k poljubu in Silver je čutil, kako omahuje v njegovih rokah.

— Ljubim te! — je šepetala še vedno.

— To je bilo vse, kar je govorila. Čutila je, da je nezmožna misliti na kaj drugega. Jutranja zora, prihodnji dan, prihodnja leta, vse to ni obstajalo v njeni duši. Za njo je obstajala le ta neizrecno sladki trenutek in v blaženosti te ene kratke ure je hotela pozabiti vse, sbeja Bordesa, samostan, vse stvari in najbolj svete dolžnosti.

— Jaz te ljubim! Jaz te ljubim! Nočem oditi proč!

— Vendar, Jakobina, — je rekel Silver, — to mora biti! Lahko bi postala nesrečna za vse ostalo življenje, če bi naju našli skupaj! Lovčiva se, — radi najine ljubezni!

Ona se je dvignila živahno ter mrmrala, dočim je tresla svoje razkuštrane lase:

— Ali mora res to biti? Moj Bog, kaj bo z menoj? Popolnoma sama v samostanu, ne da ti smela pisati! Silver, ali je mogoče videti iz Pau vrhunec Gargosa?

— Da, pri jasnem vremenu je mogoče razločiti poslopja.

— No, dobro. Potem priži zvečer, če moreš, velik ogenj. Gledala bom proti goram in vsakipot, kadar bom razločila kako lučko, si bom rekla sami sebi:

— To je moj Silver, ki misli name.

— Z Bogom, — je zastokala nato, dočim so ji tekle po licih kot grah debele solze.

— Z Bogom! — je rekel on.

Te besede pa so ji legle kot led na srce.

— Ne, — je rekla, — to bi bilo preveč strašno! Nikdar ne bom mogla preživeti štirih let, ne da bi te videla! To čutim! Rajše bi takoj umrla!

Nato pa je stopila k njemu ter mu govorila, dočim je z obema rokama prišla njegovo čelo:

— Silver, ti moraš najti sredstva, da me takoj poročiš! Ti moraš skušati omeščati mojega varuha!

— Da, a kako!

— Tega ne vem! Midva morava oba iskati! Moliti hočeva k Bogu, da nama pokaže pravo pot. Ali naj bi bilo to res nemogoče? Ne in ne! Nebo, ki zre navzdol na najino ljubezen, nama ne bo odreklo svoje pomoči! O, Silver, če bi bil ti bogat, bi moj stric mogoče dal svoje privoljenje! Gotovo, tvoja revščina je edina ovira. V svojem bistvu je abeju (arovník Roumigas zopern. Kako pogosto sem ga že slišala govoriti slabo o njem! Če je sinu tega človeka obljubil mojo roko, je storil to le radi tega, ker nima nobenega drugega primernege snubca, kojega premoženjske razmere bi se mogle meriti z mojimi. O Silver, če bi imel le polovico premoženja Roumigasa, bi gotovo dajal prednost tebi, o tem sem trdno prepričana. Midva morava hitro zaslužiti denar, da se lahko poročiva ter sva srečna!

— Da, da, — je odvrnil on, s sanjavo nevednostjo. — Prav imaš, Jakobina, midva morava zaslužiti nekaj denarja! Jaz ga bom zaslužil, to ti prisegam! Noč in dan bom delal in to mi bo sedaj lahko! Česa vsega ne bom storil v mislih nate?

Oba sta se stresla od veselega upanja, dvignila roki proti jutranjem nebu in vsi zamaknjeni sta odplaval duši obeh proti bujnim višinam, domnevajoč, da bo res izvršeno to čudo! Vse se jima je zdelo možno, in menila sta, da postane človek lahko bogat, če ima odlično voljo za to. Njune oči sa zrle polne zaupanja v bodočnost.

Že je zvonilo z zvonika v Aigue-Vives kot jutranji pozdrav dolini.

Tedaj je pritisnila jokajoča Jakobina poljub na zaeljeno rano Silverja ter rekla, vsa tresoč se od ganutja:

— Na skorajšnje svidenje!

Nato je videl izginiti njeno belo postavi v rožnatem jutru.

Stal je pokonci pred duplino te prisluškoval hitrim korakom mlade deklice po skalnatih stopnicah.

Ko so izginiti, je sklenil roki ter molil. Iz otroško-nedožnega srca je prosil iskrenega srca za bogastvo, katero hoče pridobiti za Jakobino. Če ga bo Bog uslišal, je obljubil, da bo postavil na vrhu Gargosa križ iz granita ali mramorja, ki naj bi se steval nasproti njegovom ljubljemim Pirenejem na istem mestu, kjer mu je Jakobina priznala svojo ljubezen.

Za goro Corogade se je pričel iztok svetlikati. Iz temine dolin se je pričela dvigati megla, kot da hoče zaviti gore v oblak tajnosti. Modrikast sneg na pobočju Montmiralla je zablestel v zlatem blesku in preko neke višine, slične razpadlemu gradu, se je dvignilo dostojanstvenil solnce.

Oči Silverja so zablestle v veseljem blesku.

— Da, jaz vem! — je rekel, kot očaran od bleska svoje sreče! — Sem že našel pot do bogastva, vem, kako ga dobiti! Sedaj sem prepričan, da me je Bog uslišal in da bom postavil križ na Gargosu!

Eno uro pozneje je Silver zaklenil svojo duplino. Nato je vzcl sekiro, nahrbtnik in puško, sedel na oslico ter odjahal v vas ter se ustavljal pred kočjo, v kateri je stanoval njegov brat, nekdanji kamnosek. Tam je zgrabil za železno palico, s katero so lomili ploske skrilja, pri-

Zadnji poziv

na Izlet v Domovino

z najnovejšim parnikom francoske družbe

ILE DE FRANCE

DNE 23. JULJA

Naši potniki bodo potovali pod osebnim spremstvom našega uradnika gospoda John Krečič-a.

Takojšne prijave za rezervacije je poslati na

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

trdil to orodje na hrbet oslice ter se napotil z njo na cesto vodečo na Špansko.

— Hej, kam te vodi pot tako zgodaj jutraj? — ga je nagovoril tihotapec Laroque, ki ga je srečal poleg hudournika.

— Sestati se hočem s turistom, ki čaka name v Gavarnie!

— Kaj za vruga, ti pričinjaš delati izlete že sedaj, maja meseca?

— Sestati se bom s turistom, ki hoče splezati na Mont Perdu, še predno se je stajal sneg. Ali imate kaj smodnika naprodaj? Jaz ga bom mogoče rabil nekaj.

Tihotapec je vtihotal danes jutraj le pet skatljic. Silver mu jih je odkupil vseh pet.

— Dosti sreče na poti! — je vzkliknil Laroque.

— Hvala!

Nato je tihotapec nadaljeval svojo pot proti Gargosu, dočim je ušel vodnik po cesti proti Španski.

Pet minut pozneje pa se je Silver obrnil, se prepračil, da ni nikogar v bližini, obrnil oslico na desno ter odšel hitro proti Gargosu navzgor.

— Ko je dospel do zasnežene visoke planote, je pogledal v dolino Aigue-Vives ter zapazil tri črne točke, ki so se pomikale od vasi navzdol.

— To je Jakobina, — je rekel. — Jakobina in abej Bordes! Poznam jo. Med obema pa nosi osel Kadet kovčeg.

Obstal je za trenutek, da vidi, kako se je njegova prijateljica obrnila na pot, vodečo v Pau in zdelo se mu je, kot da jo vidi, kako se obrača nazaj proti gori. Nato pa so se obrnile vse tri točke, ki so postajale vedno manjše, proti trgu Aigue-Vives ter se izgubile za sivimi masami zidov.

(Dalje prihodnjič.)

IZUMITELJ SMRTONOSNIH ŽARKOV PRED SODNIKI

V Frankfurtu ob Meni se zagovarja pred sodniki mehanik Adolf Bruehlhahn, ki trdi, da je izumil smrtonosne žarke. S temi žarki ba je tudi lahko požene vsako munitijsko skladišče v zrak in sicer na poljubne razdalje, to pa seveda brezščno. Bruehlhahn je obtožen soljufij, ki grede na sto tisoče. On pravi, da je to denar, ki so mu ga dali za njegove poskuse in eksploziviranje njegovega izuma. V splošnem dela vtis prepapetevega in lažnjivega fantasta, vendar mu je bilo lahko dokazati, da se je celo nemško vojno ministrstvo zanimalo za njegove iznajdbe. Tudi več generalov je nastopilo za priče in pravi, da so sami videli aparat, s katerim je delal mehanik uspešne poskuse. Tega aparata pri preskavi niso našli.

Bruehlhahn trdi, da ga je uničil, a ne ve povedati pravega vzroka za to dejanje.

LATINSKI SLOVAR TURŠKEGA JEZIKA

Iz Carigrada poročajo, da je pravkar dogotovljen in dotiskan nov turški slovar, seveda v latinici. Potreba slovarja se je pokazala takoj čim je izšel dekret Kemala, da se Turki ne smejo več posluževati arabskega pisma. Pri delih za slovar so učenjaki ugotovili kaj zanimiva dejstva. Turški jezikovni zaklad obsega 24.000 besed. Omikanci in izobraženci uporabljajo navadno do 10.000 besed, srednji sloj povprečnežev se poslužuje 4000 zrazov, najnižje plasti pa obvladajo kvečjemu jezikovni zaklad, ki obsega 8000 do 1200 izrazov.

VATIKANSKA POŠTA

V prihodnjih dneh bo otvorjen samostojen vatikanski poštni urad, ki bo menda imel precej opravila. Naj se iz Vatikana pošilja uradno glasilo vatikanske vlade in nešteto pism papeževih in drugih dostojanstvenikov. Vsak dan se bo v Vatikan pripeljal poštni avtomobil italijanske vlade. Naložil in odpeljal bo vatikansko pošto. Na vrečah stoji napis "Posta della Città del Vaticano". Tudi bozovajke Vatikana bodo poslej odhajale samo iz vatikanskega poštnega urada.

Kretanje Parnikov — Shipping News

- 19. julija: France, Havre; Olympic, Cherbourg; Pennant, Cherbourg, Antwerpen
- 20. julija: Minnetonka, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg; Conte Biancamano, Napoli, Genova
- 21. julija: Berlin, Cherbourg, Bremen
- 22. julija: Mauretania, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen
- 23. julija: Ile de France, Havre (Glavni polni izlet); Homerie, Cherbourg, Bremen; New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Roma, Napoli, Genova
- 24. julija: Belgica, Cherbourg, Antwerpen; St. Louis, Cherbourg, Hamburg; Leviathan, Cherbourg; Minnetonka, Boulogne sur Mer
- 25. julija: Dresden, Cherbourg, Bremen
- 26. avgusta: Berengaria, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen
- 27. avgusta: Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen
- 28. avgusta: Olympic, Cherbourg; Belgica, Cherbourg, Antwerpen; Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam; Minnetonka, Cherbourg
- 29. avgusta: Deutschland, Cherbourg, Hamburg; Conte Grande, Napoli, Genova
- 30. avgusta: President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
- 31. avgusta: France, Havre; Milwaukee, Cherbourg, Hamburg; Karlsruhe, Bremen; Mauretania, Cherbourg

- 23. avgusta: Vulcania, Trieste; Majestic, Cherbourg; Lapland, Cherbourg, Antwerpen; Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
- 24. avgusta: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg; Minnetonka, Cherbourg
- 25. avgusta: Resolute, Cherbourg, Hamburg
- 26. avgusta: Dresden, Cherbourg, Bremen
- 27. avgusta: Berengaria, Cherbourg; America, Cherbourg, Bremen
- 28. avgusta: Dresden, Cherbourg, Bremen
- 29. avgusta: Olympic, Cherbourg; Pennant, Cherbourg, Antwerpen; Berlin, Cherbourg, Bremen; New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam
- 30. avgusta: St. Louis, Cherbourg, Hamburg; Conte Biancamano, Napoli, Genova

1. Jesenski izlet, — sep. 6. "Ile de France"
2. Jesenski izlet, — okt. 18. "Ile de France"
Božični skupni izlet, — 6. dec. "Ile de France"

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogorimih parnikih: ILE DE FRANCE 26. jul.; 20. avg. (7 P. M.)

PARIS 2. avgusta; 27. avgusta (3 P. M.) (Ob polnoči)

FRANCE 15. avg.; 2. septembra (Ob polnoči) (6 P. M.)

Najkrajša pot p. zveznic, vsakodnevno v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. Vprašajte katerikoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priljaji in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo, vedno le prvostvne brzoparnike. Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prvošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C., na generalnega naselniškega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskat vsak prosilec osebno, bodisi v najbližji naselniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Od prvega julija je v veljavi nova ameriška priseljeniška postava. Glasom te postave zamorejo ameriški državljeni dobiti svoje žene in neporočene otroke izpod 21. leta ter ameriške državljanke svoje moze s katerimi so bile pred 1. junijem 1928. leta poročene, izven kvote.

Jugoslovska kvota znaša še vedno 671 priseljenecv letno. Do polovice te kvote so upravičeni stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljanek, ki so se pa 1. junija 1928. leta poročili in poljedelci, oziroma žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripušeni v to deželo za stalno bivanje tu. Vsi ti imajo prednost v kvoti, od ostalih sorodnikov kakor: bratov, sester, nečakov, nečakinj itd., ki spadajo v kvoto brez vsake prednosti v isti pa se ne sprejema nikakih prošenj za ameriško vizeje.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Človek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in oddaljenih točk, da je potrebno znanje zemljepisja, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iskanju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu so vai deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vaem potrebam.

CENA SAMO \$1. (Za Canado \$1.20 + poštino in carino vred.) Poštino plačamo mi in pošljemo zavarovano.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edinole veliki zemljevidi zadostajo dnevnim potrebam. Če se morate posluževati atlasa, morate listati po njem in predno najdete, kar iščete, mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se pa lahko zbere cela družina in lahko razpravljajo o dnevnih vprašanjih. Na ZEMLJEVIDU lahko rutantno ugotovite, kje se je zgodila kak nesreča, kje je porušil tornado, kam je dospel letalec itd. Tudi otroci potrebujejo ZEMLJEVID, ko se uče zemljepisa.

Naš STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima šest strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih inčev. Dolg je 88. širok pa 25 inčev.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjižkah o kraljih, ki vam niso bili znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti večje, če bi vedeli, kje se nahajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je pa tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

- Veliki in kraani zemljevid celega sveta in vseh kontinentov, tiskan v petih barvah
- Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so vse železnice in ceste
- Nov zemljevid za paketno pošto in Vodnik po Združenih državah.
- Zemljevidi Pacifičnega oceana, otočja in ameriške lastnine.
- Opis dežel, mest, otokov, reč itd.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ostriže se na to, če se imate zemljevid ali atlas, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste en teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York